

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณา

ของวุฒิสภา

อ.พ. ๑๐/๒๕๖๕

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และนำเสนอข้อมูลสำคัญที่จำเป็นต่อการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวการประชุมสภา ผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ทั้งนี้ เพื่อใช้ในราชการรงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิง เบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
มิถุนายน ๒๕๖๕

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นางสาวนภาภรณ์ ใจสัจจะ	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายโสภณ ชาทบุษย์จาร์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวน้ำฝน ราชสมบัติ	นิติกรชำนาญการ
นางสาวกรรณิกา พัศระ	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกาลุต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางกาญจนา ผลาชีวะ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๒๔๒๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษา
เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา
สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

ส่วนที่ ๑ สารสำคัญ บทวิเคราะห์ และตารางเปรียบเทียบ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ๑

๒. บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ๘

๓. ตารางเปรียบเทียบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง

และพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ๓๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ..... - ๑ -

๒. บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๕ -

๓. บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๖ -

๔. การรวบรวมกิจการตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ ..... - ๑๑ -

ภาคผนวก

: สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๕๕๘๓

ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๑)

: ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ..... (๓)

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และรายงานการวิเคราะห์
ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย พร้อมสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๑๓)
- : แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๓๑)

ส่วนที่ ๑

สาระสำคัญ บทวิเคราะห์ และตารางเปรียบเทียบ
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

สาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาเมื่อกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้การยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทสามารถยื่น ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๖ และมาตรา ๑๐๑๗)

(๒) กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนการขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนและบริษัท หรือกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒๐/๑)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๗)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้หนังสือบริคณห์สนธิที่จดทะเบียนไว้สิ้นผลลง หากมิได้ดำเนินการจดทะเบียนบริษัทภายในสามปี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๙)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมให้ที่ประชุมตั้งบริษัทอาจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นในข้อบังคับของบริษัทด้วยก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๘ (๑))

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมให้บริษัทที่มีตราประทับต้องประทับตราลงในใบหุ้นด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๒๘ วรรคหนึ่ง)

(๗) กำหนดให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุมกรรมการได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๕๘ และเพิ่มมาตรา ๑๑๖๒/๑)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นโดยให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้น เว้นแต่บริษัทมีหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือหุ้นที่ต่อโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๕ วรรคหนึ่ง)

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมให้การประชุมใหญ่ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นอย่างน้อยสองคนมาเข้าประชุม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๘)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมให้จ่ายเงินปันผลให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐๑ วรรคสี่)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัทจำกัดด้วยเหตุว่าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือเพียงคนเดียวหรือมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ต่อไปได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๗ (๔) และ (๕))

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน โดยกำหนดให้บริษัทสามารถรวมกันได้ทั้งสองลักษณะ คือ การควบบริษัทและการผนวกบริษัท (แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน)

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นบริษัทจำกัดสอดคล้องกับการตั้งบริษัทจำกัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๔๖/๑)

เหตุผล

โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท มีบทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน และสร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะการกำหนดจำนวนขั้นต่ำของผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัทจำกัดไว้สามคน และการไม่กำหนดระยะเวลาการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจำกัด สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อขจัดอุปสรรคดังกล่าว รวมทั้งเพิ่มความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจ โดยเพิ่มหลักการรวมบริษัทซึ่งเดิมมีแต่การควบบริษัทให้มีการผนวกบริษัท จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว มีเนื้อหารวมจำนวน ๒๑ มาตรา มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. วันใช้บังคับ

กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒. การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

กำหนดให้การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท การแก้ไขข้อความที่ได้
จดทะเบียนไว้ในภายหลัง และการจดทะเบียนอย่างอื่นตามลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท ที่กำหนดให้
จดทะเบียน ให้จดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่
รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๖)

**๓. การนับระยะเวลาสำหรับการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาที่เกิดขึ้น
ในต่างประเทศ**

กำหนดให้ข้อความหรือข้อมูลที่จะใช้ในการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาเกิดขึ้น
ในต่างประเทศ ให้เริ่มนับระยะเวลาสำหรับการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณา ตั้งแต่เมื่อข้อความหรือ
ข้อมูลนั้นมาถึงสำนักงานแห่งใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา
๑๐๑๗)

๔. จำนวนของบุคคลผู้เริ่มก่อการ

กำหนดให้บุคคลใด ๆ ตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้
โดยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ และกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้
(ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๗)

๕. การจดทะเบียนและอายุของหนังสือบริคณห์สนธิ

กำหนดให้หนังสือบริคณห์สนธินั้น ให้ทำเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่า ๒ ฉบับ และให้
ลงลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ โดยมีพยานลงชื่อรับรองด้วย ๒ คน และให้นำฉบับหนึ่ง
ไปจดทะเบียน ถ้าการจดทะเบียนบริษัทมิได้ทำภายใน ๓ ปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน
หนังสือบริคณห์สนธิ ให้หนังสือบริคณห์สนธินั้นสิ้นผล (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๙)

๖. การกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติ

กำหนดให้การทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่าง ๆ ของบริษัท ควรกำหนดวิธีการ
แก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้น
ไว้ด้วย (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐๘ (๑))

๗. การประทับตราของบริษัทลงในใบหุ้น

กำหนดให้ใบหุ้นทุก ๆ ใบต้องมีกรรมการอย่างน้อย ๑ คน ลงลายมือชื่อและประทับตราของบริษัทถ้ามี (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๒๘ วรรคหนึ่ง)

๘. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุมกรรมการ

กำหนดให้การประชุมกรรมการอาจดำเนินการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมายว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ข้อบังคับของบริษัทจะกำหนดห้ามไว้ และให้ถือว่ากรรมการซึ่งใช้การติดต่อสื่อสารดังกล่าวได้เข้าร่วมประชุม และให้นับเป็นองค์ประชุมรวมทั้งมีสิทธิออกเสียงในการประชุมด้วย (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๕๘ และร่างมาตรา ๑๑ เพิ่มมาตรา ๑๑๖๒/๑)

๙. การส่งคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น

กำหนดให้การส่งคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๗ วัน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อย ๑ ครั้งหรือในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๗ วันด้วย หากเป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้กระทำการดังกล่าว ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๑๔ วัน (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๕ วรรคหนึ่ง)

๑๐. การประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น

กำหนดให้การประชุมใหญ่ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมกันไม่น้อยกว่า ๒ คนและมีจำนวนหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๔ แห่งทุนของบริษัท จึงจะสามารถลงมติในเรื่องใด ๆ ได้ (ร่างมาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๘)

๑๑. การจ่ายเงินปันผล

กำหนดให้การจ่ายเงินปันผลให้แล้วเสร็จภายใน ๑ เดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐๑ วรรคสี่)

๑๒. การเลิกบริษัทจำกัดเพราะจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลง

กำหนดให้ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัทจำกัด ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือเพียงคนเดียว หรือเมื่อมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นไม่สามารถที่จะดำรงคงอยู่ต่อไปได้ (ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๗ (๔) และร่างมาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๗ (๕))

๑๓. การควบบริษัทจำกัด

๑๓.๑ กำหนดให้บริษัทจำกัดจะควบรวมกันได้ โดยใช้มติพิเศษ และการควบรวมสามารถรวมกันได้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ควบรวมกันโดยเป็นบริษัทขึ้นใหม่ และบริษัทที่มาควบรวมกันต่างหมดสภาพการเป็นนิติบุคคล

(๒) ควบรวมกันโดยบริษัทหนึ่งบริษัทใดยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล และบริษัทอื่นที่ควบรวมกันหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล

(ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๘)

๑๓.๒ มติพิเศษซึ่งวินิจฉัยให้ควบรวมบริษัทจำกัด บริษัทต้องนำไปจดทะเบียนภายใน ๑๔ วันนับตั้งแต่วันลงมติ (ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๙)

๑๓.๓ เมื่อมีมติพิเศษให้ควบรวมบริษัทแล้ว แต่มีผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมคัดค้านการควบรวมบริษัท บริษัทต้องจัดให้มีผู้ซื้อหุ้นของผู้ถือหุ้นดังกล่าวในราคาที่ตกลงกัน หรือในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ให้ใช้ราคาตามที่อยู่ประเมินราคาเป็นผู้กำหนด ถ้าผู้ถือหุ้นนั้นไม่ยอมขายภายใน ๑๔ วันนับแต่วันที่ได้รับคำเสนอขอซื้อ ให้บริษัทดำเนินการควบรวมบริษัทต่อไปได้ และให้ถือว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าวนั้นเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ควบรวม (ร่างมาตรา ๑๗ เพิ่มมาตรา ๑๒๓๙/๑)

๑๓.๔ เมื่อมีมติพิเศษให้ควบรวมบริษัทแล้ว บริษัทต้องมีหนังสือบอกกล่าวมติดังกล่าวภายใน ๑๔ วันนับแต่วันที่ได้มีมติไปยังเจ้าหน้าที่ของบริษัทตามรายชื่อที่ปรากฏในบัญชีของบริษัท วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ควบรวมบริษัทโดยกำหนดเวลาให้ส่งคำคัดค้านภายใน ๑ เดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าวมตินั้น และให้บริษัทโฆษณามติที่ทางหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายภายในกำหนดเวลา ๑๔ วันนั้นด้วย ทั้งนี้ ถ้ามีการคัดค้าน บริษัทจะควบรวมมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือได้ให้ประกันเพื่อนั้นแล้ว (ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๔๐)

๑๓.๕ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๒๓๙ และมาตรา ๑๒๔๐ แล้ว ให้กรรมการบริษัทที่จะควบรวมเรียกประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทนั้น ๆ ให้มาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อของบริษัทที่ควบรวม โดยจะใช้ชื่อใหม่หรือจะใช้ชื่อเดิมของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบรวมก็ได้

(๒) วัตถุประสงค์ของบริษัทที่ควบรวม

(๓) ทุนเรือนหุ้นของบริษัทที่ควบรวม โดยจะต้องมีทุนเรือนหุ้นไม่น้อยกว่าทุนเรือนหุ้นของบริษัทเดิมอันมาควบรวม

(๔) จัดสรรหุ้นของบริษัทที่ควบรวมให้แก่ผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ มิให้นำมาตรา ๑๒๒๒ มาใช้บังคับ

- (๕) หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทที่ควบรวม
- (๖) ข้อบังคับของบริษัทที่ควบรวม
- (๗) เลือกตั้งกรรมการบริษัทที่ควบรวม
- (๘) เลือกตั้งผู้สอบบัญชีบริษัทที่ควบรวม
- (๙) เรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นในการควบรวมบริษัท ถ้าหากมี

(ร่างมาตรา ๑๗ เพิ่มมาตรา ๑๒๔๐/๑)

๑๓.๖ ในการประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันตามมาตรา ๑๒๔๐/๑ ให้ประชุมในที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบรวมเข้ากัน หรือในจังหวัดที่ใกล้เคียงที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบรวมเข้ากัน โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังนี้

- (๑) ต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมดของแต่ละบริษัทที่จะควบรวมเข้ากันมาประชุมจึงจะเป็นองค์ประชุม
- (๒) ให้ผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมเลือกผู้ถือหุ้นคนหนึ่งเป็นประธาน
- (๓) การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมตาม (๑) เว้นแต่จะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

(ร่างมาตรา ๑๗ เพิ่มมาตรา ๑๒๔๐/๒)

๑๓.๗ กำหนดให้คณะกรรมการบริษัทเดิมต้องส่งมอบกิจการ ทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ของบริษัทให้แก่คณะกรรมการบริษัทที่ควบรวมแล้วภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑ และคณะกรรมการบริษัทที่ควบรวมต้องขอจดทะเบียนการควบรวมบริษัทต่อนายทะเบียนภายใน ๑๔ วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑ **(ร่างมาตรา ๑๗ เพิ่มมาตรา ๑๒๔๐/๓ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๔๑)**

๑๓.๘ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการควบรวมบริษัทแล้ว ให้นายทะเบียนหมายเหตุไว้ในทะเบียน ดังนี้

- (๑) ในกรณีที่ควบรวมกันเป็นบริษัทขึ้นใหม่ ให้หมายเหตุว่าบริษัทเดิมที่ควบรวมกันนั้นหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล
  - (๒) ในกรณีที่ควบรวมกันโดยมีบริษัทใดบริษัทหนึ่งยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล ให้หมายเหตุว่าบริษัทอื่นที่เหลือนั้นหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล
- บริษัทที่ควบรวมนี้ย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบ บรรดามีอยู่แก่บริษัทเดิมอันได้มาควบรวมกันทั้งสิ้น

(ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๔๒ และมาตรา ๑๒๔๓)

๑๔. การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด

กำหนดให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดอาจแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดได้ โดยความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนและดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนที่จะให้แปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัทจำกัดเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายใน ๑๔ วันนับแต่วันที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนให้ความยินยอม

(๒) ประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และมีหนังสือบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งรู้ว่าเป็นเจ้าน้ำของห้างหุ้นส่วนบอกให้ทราบรายการที่ประสงค์จะแปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัท และขอให้เจ้าน้ำผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดนั้น ส่งคำคัดค้านไปภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่บอกกล่าวนั้น

ถ้ามีการคัดค้าน ห้างหุ้นส่วนนั้นจะแปรสภาพมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว (ร่างมาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๔๖/๑)

๑๕. บทเฉพาะกาล

กำหนดให้การจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังมีได้จดทะเบียนบริษัท ให้สามารถดำเนินการจดทะเบียนบริษัทได้ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีให้นำมาตรา ๑๐๙๙ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับการจดทะเบียนบริษัทภายใน ๑๘๐ วันดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๙) และกำหนดให้ในกรณีที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติให้ควบบริษัทก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จะดำเนินการควบบริษัทต่อไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับก็ได้ (ร่างมาตรา ๒๐)

๑๖. บทรักษาการ

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๑)

บทวิเคราะห์

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ

โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หุ่นส่วนและบริษัท มีบทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน และสร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะการกำหนดจำนวนขั้นต่ำของผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัทจำกัดไว้สามคน และการไม่กำหนดระยะเวลาการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจำกัด สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อขจัดอุปสรรคดังกล่าว รวมทั้งเพิ่มความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจ โดยเพิ่มหลักการรวมบริษัทซึ่งเดิมมีแต่การควบบริษัทให้มีการผนวกบริษัท จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่งและวาระที่สอง

๒.๑ วาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๒.๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๒.๑.๒ สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายสินิตย์ เลิศไกร) ได้แถลงหลักการและเหตุผลพร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการ คือ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้การยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทสามารถยื่น ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๖ และมาตรา ๑๐๑๗)

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการและบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://library.parliament.go.th/index.php/th/> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๔ ในหน้า ๑๕-๑๖

(๒) กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม การจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับ ห้างหุ้นส่วนและบริษัท หรือกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒๐/๑)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็น บริษัทจำกัดก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๗)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้หนังสือบริคณห์สนธิที่จดทะเบียนไว้สิ้นผลลง หากมิได้ ดำเนินการจดทะเบียนบริษัทภายในสามปี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๙)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมให้ที่ประชุมตั้งบริษัทอาจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือ ข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ในข้อบังคับ ของบริษัทด้วยก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐๘ (๑))

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมให้บริษัทที่มีตราประทับต้องประทับตราลงในใบหุ้นด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๒๘ วรรคหนึ่ง)

(๗) กำหนดให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุมกรรมการได้ (แก้ไข เพิ่มเติมมาตรา ๑๑๕๘ และเพิ่มมาตรา ๑๑๖๒/๑)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นโดยให้ส่งทาง ไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้น เว้นแต่บริษัทมีหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือหุ้นที่ต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์ แห่งท้องถิ่นด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๕ วรรคหนึ่ง)

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมให้การประชุมใหญ่ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจาก ผู้ถือหุ้นอย่างน้อยสองคนมาเข้าประชุม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๘)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมให้จ่ายเงินปันผลให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐๑ วรรคสี่)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัทจำกัดด้วยเหตุว่าจำนวนผู้ถือหุ้น ลดน้อยลงจนเหลือเพียงคนเดียวหรือมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ต่อไปได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๗ (๔) และ (๕))

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน โดยกำหนดให้บริษัท สามารถรวมกันได้ในสองลักษณะ คือ การควบบริษัทและการผนวกบริษัท (แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน)

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วน จำกัดเป็นบริษัทจำกัดสอดคล้องกับการตั้งบริษัทจำกัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๔๖/๑)

สำหรับเหตุผลความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท มีบทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน และสร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะการกำหนดจำนวนขั้นต่ำของผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัทจำกัดไว้สามคน และการไม่กำหนดระยะเวลาการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจำกัด สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อขจัดอุปสรรคดังกล่าว รวมทั้งเพิ่มความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจโดยเพิ่มหลักการรวมบริษัทซึ่งเดิมมีแต่การควบบริษัทให้มีการผนวกบริษัท จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้การยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทสามารถยื่น ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๖) และถ้าข้อความที่จะจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาเกิดขึ้นในต่างประเทศ ให้นำกำหนดเวลาสำหรับการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาข้อความนั้นตั้งแต่เวลาเมื่อคำบอกกล่าวการนั้นมาถึงสำนักงานแห่งใหญ่ตามที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๗)

๒. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสาร พร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนและบริษัท หรือกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันก็ได้ (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒๐/๑)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้ (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๔๗)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมให้หนังสือบริคณห์สนธิสิ้นผลลง หากมิได้นำไปจดทะเบียนบริษัทภายในสามปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๔๙)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมให้ที่ประชุมตั้งบริษัทอาจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ในข้อบังคับของบริษัทด้วยก็ได้ (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๘ (๑))

๖. แก้ไขเพิ่มเติมให้บริษัทที่มีตราประทับต้องประทับตราลงในใบหุ้น (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒๘ วรรคหนึ่ง)

๗. กำหนดให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับการประชุมกรรมการได้ (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๕๘ และร่างมาตรา ๑๑ เพิ่มมาตรา ๑๑๖๒/๑)

๘. แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นโดยให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้น เว้นแต่บริษัทมีหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ด้วย (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๕ วรรคหนึ่ง)

๙. แก้ไขเพิ่มเติมให้การประชุมใหญ่ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นอย่างน้อยสองคนมาเข้าประชุมรวมกันแทนหุ้นได้ถึงจำนวนหนึ่งในสี่แห่งทุนของบริษัทเป็นอย่างน้อย (ร่างมาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๘)

๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมให้จ่ายเงินปันผลให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ (ร่างมาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐๑ วรรคสี่)

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัทจำกัดด้วยเหตุว่าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือเพียงคนเดียวหรือมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นไม่สามารถที่จะดำรงคงอยู่ต่อไปได้ (ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๗ (๔) และร่างมาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๗ (๕))

๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน เป็นการรวมบริษัทจำกัดเข้ากัน โดยกำหนดให้บริษัทสามารถรวมกันได้ใน ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑๒.๑ “การควบบริษัท” โดยเกิดบริษัทขึ้นใหม่ และบริษัทที่ควบกันหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล

๑๒.๒ “การผนวกบริษัท” โดยบริษัทหนึ่งบริษัทใดที่มาผนวกกันนั้นยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล และบริษัทอื่นที่ผนวกกันหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล

(ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน และมาตรา ๑๒๓๘ มาตรา ๑๒๓๙ มาตรา ๑๒๔๐ มาตรา ๑๒๔๑ มาตรา ๑๒๔๒ และมาตรา ๑๒๔๓)

๑๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นบริษัทจำกัดสอดคล้องกับการตั้งบริษัทจำกัด (ร่างมาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๔๖/๑)

๑๔. เพิ่มบทเฉพาะกาล เพื่อกำหนดให้ในกรณีที่มีการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิไว้แล้วเกินกว่าสามปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังมีได้จดทะเบียนบริษัทให้สามารถดำเนินการจดทะเบียนบริษัทได้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๙) และกำหนดให้ในกรณีที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติให้ควบบริษัทก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการควบบริษัทต่อไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๐)

๑๕. เพิ่มมาตรารักษาการ โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากมีการเพิ่มบทเฉพาะกาลดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๑)

๒.๑.๓ การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายสินิตย์ เลิศไกร) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(๑) การกำหนดให้บริษัทตั้งแต่ ๒ บริษัทขึ้นไปสามารถรวมเข้ากันได้ ใน ๒ ลักษณะ คือ (๑) ควบบริษัทโดยเกิดบริษัทขึ้นใหม่ ซึ่งกรณีนี้บริษัทเดิมจะหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “ควบบริษัท” และการผนวกบริษัทโดยบริษัทหนึ่งบริษัทใดยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล และบริษัทอื่นที่ผนวกกันหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “ผนวกบริษัท” (ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๘) นั้น ปัจจุบันภาคเอกชนได้มีการบริหารจัดการในเรื่องดังกล่าวด้วยวิธีการที่เรียกว่าการรวมกิจการ (Merger) และการซื้อกิจการ (Acquisition) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาคเอกชนได้มีการพัฒนาการรวมกิจการที่ก้าวหน้าไปกว่าบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว แต่อย่างไรก็ดี การแก้ไขบทบัญญัติว่าด้วยการรวมบริษัทเข้ากันดังกล่าว จะช่วยเพิ่มความคล่องตัวของการประกอบธุรกิจ โดยมีเหตุผลและมีข้อสังเกต ดังนี้

(๑.๑) เหตุผลที่ต้องมีการรวมบริษัทเข้ากัน

๑) การรวมบริษัทจะทำให้บริษัทมีทรัพยากรมากขึ้นและมีขนาดกิจการที่ใหญ่ขึ้น

๒) การรวมบริษัทจะทำให้ผู้ถือหุ้นได้ประโยชน์เพราะผู้ถือหุ้นของบริษัทเดิมจะได้รับหุ้นในบริษัทใหม่หลังจากมีการรวมบริษัทแล้ว

๓) การรวมบริษัทจะช่วยกระจายผลิตภัณฑ์หรือบริการที่หลากหลาย โดยบริษัทสามารถเข้าสู่ตลาดใหม่หรือกระจายการเสนอผลิตภัณฑ์และบริการของตน ซึ่งจะส่งผลทำให้ได้รับกำไรมากขึ้น

๔) การรวมบริษัทจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจ เพราะบริษัทที่มีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่คล้ายกัน อาจรวมกันเพื่อสร้างโอกาสและช่วยลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจลงได้

๕) การรวมบริษัทจะช่วยจัดการแข่งขันระหว่างกัน ซึ่งจะทำให้ราคาการโฆษณาของผลิตภัณฑ์ลดลงด้วย

๖) การรวมบริษัทจะส่งผลให้มีการวางแผนและการใช้ทรัพยากรทางการเงินที่ดีขึ้น เช่น การลดราคาผลิตภัณฑ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อลูกค้าและช่วยเพิ่มยอดขายให้ผู้ประกอบการในที่สุด

๗) เพิ่มส่วนแบ่งการตลาด เพราะเมื่อมีการควบรวมกิจการ บริษัทใหม่จะได้รับส่วนแบ่งการตลาดที่ใหญ่ขึ้นและเป็นผู้ดำเนินการแข่งขัน

๘) สามารถลดต้นทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น การซื้อ วัตถุดิบจำนวนมากซึ่งจะส่งผลให้ลดต้นทุนได้ ขณะที่การลงทุนในทรัพย์สินขยายออกไปเป็นผลผลิตที่ใหญ่ขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่เศรษฐกิจเชิงเทคนิค

๙) สามารถหลีกเลี่ยงการทำซ้ำได้ เพราะบางบริษัท ที่มีผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกันอาจรวมบริษัทเพื่อหลีกเลี่ยงการทำซ้ำและจัดการแข่งขันลงได้

๑๐) บริษัทที่ต้องการขยายธุรกิจไปในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ใหม่ ๆ อาจควบรวมกิจการกับบริษัทอื่นที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งดำเนินงานในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อเริ่มต้นธุรกิจใหม่

๑๑) สามารถช่วยบริษัทขนาดเล็กหรือบริษัทที่ไม่มีกำไร ให้ไม่ต้องปิดกิจการ หรือถูกฟ้องล้มละลาย เพราะสามารถเพิ่มทุนโดยการรวมบริษัทได้

(๑.๒) ข้อสังเกตของการรวมบริษัท

๑) การรวมบริษัทอาจทำให้เกิดการขึ้นราคาสินค้าหรือ บริการ เพราะเมื่อรวมบริษัทแล้วจะส่งผลให้การแข่งขันลดลง ดังนั้นบริษัทใหม่จึงสามารถผูกขาด และเพิ่มราคาสินค้าและบริการได้

๒) การรวมบริษัทอาจเกิดช่องว่างในการสื่อสาร เพราะแต่ละบริษัทอาจมีวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อเกิดช่องว่างในการสื่อสารแล้ว จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของพนักงานในบริษัท

๓) การรวมบริษัท อาจทำให้บริษัทต้องเลือกที่จะกำจัด สินทรัพย์หรือลดจำนวนบุคลากรที่ด้อยคุณภาพ ซึ่งอาจจะทำให้พนักงานตกงานได้

๔) การรวมบริษัทอาจสร้างปัญหาในการปฏิบัติงาน เพราะเป็นเรื่องยากที่จะทำให้พนักงานที่เคยอยู่ต่างบริษัทกันปฏิบัติงานกับพนักงานอีกบริษัทหนึ่ง ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ แม้ว่าการรวมบริษัทจะส่งผลดีที่ทำให้การประกอบ ธุรกิจมีความคล่องตัว แต่มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเป็นพิเศษ คือ บริษัทที่มีทุนจำนวนมากอาจถือโอกาสนี้ รวมบริษัทกับบริษัทที่มีทุนน้อยกว่า หรือบริษัทที่กำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ เช่น ประสบกับปัญหาการขาดทุนต่อเนื่อง จึงอาจเข้าช่วยเป็นการแก้ไขกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุน หรือบริษัทขนาดใหญ่ให้สามารถเข้ามายึดกิจการของกลุ่มทุนหรือบริษัทขนาดเล็กได้

(๒) การปรับลดจำนวนบุคคลในการก่อตั้งบริษัท จากเดิมจำนวนตั้งแต่ ๓ คน มาเป็นจำนวนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ให้สามารถเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดได้ (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘๗) จะส่งผลทำให้การจดทะเบียนก่อตั้งบริษัททำได้ง่ายขึ้น และเป็นการ ส่งเสริมให้มีการประกอบธุรกิจในรูปแบบบริษัทมากขึ้น แต่ปัจจุบันมีหลายประเทศกำหนดให้บุคคล เพียงคนเดียวก็สามารถจดทะเบียนก่อตั้งบริษัทได้ โดยดัชนี Doing Business ของธนาคารโลก ซึ่งเป็น

การจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ได้กำหนดตัวชี้วัดหนึ่งในสิบสองปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณา คือ ความสะดวกในการจัดตั้งธุรกิจ ซึ่งปรากฏข้อมูลว่าประเทศที่มี Doing Business อยู่ในสิบอันดับแรกของโลกเกือบทุกประเทศ มีการอนุญาตให้จัดตั้งบริษัทจำกัดโดยบุคคลเพียงคนเดียวได้ ประกอบกับการสำรวจข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ก็ปรากฏข้อมูลว่า บริษัทที่มีการจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากว่า ๔๐๐,๐๐๐ บริษัท ซึ่งคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๘๐ ของจำนวนบริษัทที่มีการจดทะเบียนทั้งหมดนั้น มีผู้ถือหุ้นเพียงคนเดียวที่ถือหุ้นของบริษัทเกินกว่าร้อยละ ๙๐ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด จากสถิติดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันบุคคลที่ต้องการจัดตั้งบริษัทร่วมกับบุคคลอื่นนั้น มีน้อยลงและต้องการที่จะตั้งบริษัทโดยบุคคลเพียงคนเดียวมากขึ้น ดังนั้น การกำหนดให้บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป สามารถเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัด จึงอาจจะยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบธุรกิจและไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดของธนาคารโลก Doing Business ด้วย (ร่างมาตรา ๖)

(๓) การกำหนดให้การส่งคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่โดยการส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๗ วัน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๕) ถือเป็นการเพิ่มช่องทางการบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การกำหนดให้การประชุมกรรมการบริษัทอาจดำเนินการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งทำให้กรรมการบริษัทไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวในที่ประชุม (ร่างมาตรา ๑๑ เพิ่มมาตรา ๑๑๖๒/๑) ยังมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นยุคของเทคโนโลยีแบบดิจิทัล อีกทั้งสอดคล้องกับพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓^๒ แต่หากยังมีความกังวลในด้านความปลอดภัยและผลในทางกฎหมายเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ก็เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๔^๓ ที่มีการแบ่งลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้เป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั่วไป ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ และลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้และมีใบรับรองที่ออกโดยผู้ให้บริการออกใบรับรอง ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้อาจพิจารณาถึงความเหมาะสมของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ละประเภทดังกล่าวว่าจะสมควรนำมาใช้กับการประชุมกรรมการบริษัทหรือไม่ เพียงใด (ร่างมาตรา ๑๒)

^๒ พระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓

^๓ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๔ หมวด ๒ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๑

รองอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (นางสาวปัทมาวดี บุญโญภาส) ได้ตอบชี้แจง สรุปลงสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. การแก้ไขจำนวนผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัทจากเดิม ๓ คน เป็น ๒ คน ดังกล่าวนั้น เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ อยู่ภายใต้หลักการแห่งการทำสัญญา ดังนั้น จำนวนผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัทจึงจำเป็นต้องมีบุคคลจำนวนอย่างน้อย ๒ คน เข้าทำสัญญาระหว่างกัน อย่างไรก็ตาม การกำหนดให้บุคคลเพียงคนเดียวสามารถเป็นผู้เริ่มก่อการจัดตั้งบริษัทได้นั้น ขณะนี้ได้มีการร่างกฎหมาย ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติบริษัทจำกัดคนเดียว พ.ศ. ....^๔ ซึ่งอยู่ระหว่างการเปิดรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ และเหตุผลที่ต้องมีการร่างกฎหมายแยกต่างหากนั้น เนื่องจากมีกลไกบางอย่างที่อาจจะแตกต่างจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งจะทำให้ภาคธุรกิจมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้นด้วย

๒. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้นำหลักการเรื่องการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับกรณีต่าง ๆ บ้างอยู่แล้ว แต่สำหรับการส่งคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นบริษัทถือเป็นเรื่องเฉพาะ ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่ได้มีข้อกำหนดในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใดก็ดี ในทางปฏิบัติบริษัทต่าง ๆ อาจออกข้อกำหนดหรือข้อบังคับของบริษัทให้สามารถนำลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของบริษัทนั้น ๆ ได้ในบางเรื่อง

๒.๑.๔ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ด้วยคะแนนเสียง ๒๕๖ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มีงดออกเสียง ๔ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

<http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=740342&file=Y4488+%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%A7%E0%B8%A5%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0>

^๔ ร่างพระราชบัญญัติบริษัทจำกัดคนเดียว พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

%B8%A2%E0%B9%81%E0%B8%9E%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%9E%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%B4%E0%B8%8A%E0%B8%A2%E0%B9%8C+(%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%A1).pdf&download=1

๒. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (อ.พ. ๕/๒๕๖๔)

<https://dl.parliament.go.th/handle/lirt/578936>

๓. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9996&mid=4328

๔. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9995&mid=4328

๕. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

<https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=567410&ext=pdf>

๒.๒ วาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา^๔

ก่อนที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้อนุญาตให้นางสาวสิริกาญจน์ สุวรรณจิริตกุล และนายอภิชน จันทรเสน ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา นางรชนีกร ดำเนินงาม นายธีระศักดิ์ สีนา และนางสาวสุชาดา เหล่าพูลสุข ผู้แทนจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุม ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๔ วรรคสอง^๖

ต่อมา ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา โดยประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร (นายสันติ กิระนันท์) ได้เสนอรายงานของคณะกรรมการวิสามัญต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรว่า ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน นั้น บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการเสร็จแล้ว โดยในการพิจารณากรรมาธิการได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ประกอบการพิจารณาอย่างรอบด้าน โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการแก้ไขและมีข้อสังเกต มีกรรมาธิการสงวนความเห็นและไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสงวนคำแปรญัตติ ซึ่งปรากฏผลตามรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

จากนั้นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้เรียงลำดับมาตรา เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงลำดับมาตราจนจบร่าง โดยมีการพิจารณาและอภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ตามลำดับ ดังนี้

^๔ สามารถสืบค้นเอกสารรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร https://pis.parliament.go.th/PARFileDownloadProxy/download?s=_5U7cR7_6o6hiialW62qB0caHk15g7KRtiWpo2Gdc6laJsf6u4NRLRBrELwx6uqftfMJ1Lh9pNEXWlmj866niel0KrtIHRTfblG3kdKcLOcbfM8joktT8oAqPtuYHDcc81NLhkSw57KqkUyJrru8FSUhR7BYQ==&ref=1513811&n=1 หรือแสกน QR CODE หมายเลข ๖ ถึงหมายเลข ๘ หน้า ๓๕

^๖ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๔ กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๑๐๔ เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการ พิจารณาข้อหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจหรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภาตามระยะเวลาที่สภากำหนด

ในที่ประชุมสภา คณะกรรมาธิการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวาระหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมาธิการอาจมอบหมายให้บุคคลใดแถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากประธาน”

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ร่างมาตรา ๒

มีการแก้ไข

คณะกรรมการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า กรรมการแก้ไข โดยเพิ่มข้อความ “เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน” ขอทราบสาเหตุที่ต้องขยายเวลาการมีผลใช้บังคับ เพราะการประสานงานหรือแจ้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก็สามารถดำเนินการในระหว่างการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ จึงไม่ควรขยายเวลาการมีผลบังคับใช้บังคับออกไปอีก ๙๐ วัน

คณะกรรมการวิสามัญตอบชี้แจง สรุปสาระสำคัญได้ว่า ยืนยันว่ามีความจำเป็นต้องกำหนดให้กฎหมายมีผลบังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพราะร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นประมวลกฎหมายมีความเกี่ยวพันกับมาตราอื่น ๆ จึงมีความจำเป็นต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการวิสามัญ

ร่างมาตรา ๓

มีการแก้ไข

คณะกรรมการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๑๖ การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท การแก้ไขข้อความที่ได้จดทะเบียนไว้ในภายหลัง และการจดทะเบียนอย่างอื่นตามที่ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท ที่กำหนดให้จดทะเบียน ให้จดทะเบียนต่อสนช.หะเขยีน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงประกาศกำหนด”

มีการวิสามัญขอสงวนความเห็น คือ นายจันทพันธ์ ทังสุบุตร นายดิเรก บุญแท้ และนายจิตรกร ว่องเขตกร ขอสงวนความเห็น โดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า การจดทะเบียนต้องดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นนายทะเบียนมิใช่ดำเนินการกับสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท สอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์^๗ มาตรา ๑๐๑๙ ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจของนายทะเบียนที่จะไม่รับจดทะเบียน และยังมีบทบัญญัติที่กำหนดหน้าที่และอำนาจของนายทะเบียนในมาตราอื่น ๆ เช่น มาตรา ๑๒๔๖/๑ ที่บัญญัติให้แจ้งความยินยอมของหุ้นส่วนในการแปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัทจำกัดต่อนายทะเบียน และมาตรา ๑๒๔๖/๔ ที่บัญญัติให้คณะกรรมการบริษัทต้องขอจดทะเบียนแปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัทจำกัดต่อนายทะเบียน นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ยังมีบทบัญญัติเรื่องอื่นที่บัญญัติให้นายทะเบียนเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการรับจดทะเบียนซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกัน เช่น การยื่นจดทะเบียนสมาคมต่อนายทะเบียน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๑ การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคมต้องนำไปจดแจ้งต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๘๔ การจดทะเบียนตั้งมูลนิธิต้องยื่นจดทะเบียนต่อนายทะเบียน ตามมาตรา ๑๑๔ นอกจากนี้ แม้ว่าการยื่นจดทะเบียนในปัจจุบันสามารถยื่นจดทะเบียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยผู้จดทะเบียนไม่ต้องเดินทางมายื่นเอกสารเพื่อขอจดทะเบียน ณ ที่ตั้งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า แต่การรับจดทะเบียนยังคงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้เป็นนายทะเบียนเท่านั้น ดังนั้น การที่คณะกรรมการสิทธิการวิสามัญฯ แก้ไขโดยการตัดคำว่า “ต่อนายทะเบียน” คงเหลือข้อความว่า “ให้จดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่...” โดยไม่บังคับว่าผู้รับจดทะเบียนนั้นจะเป็นนายทะเบียนหรือไม่ อาจจะทำให้ประชาชนเกิดความสับสนได้

คณะกรรมการสิทธิการวิสามัญตอบชี้แจง สรุปสาระสำคัญได้ว่า การแก้ไขโดยการตัดข้อความว่า “ต่อนายทะเบียน” นั้น เพราะเห็นว่าปัจจุบันมีการนำระบบออนไลน์มาใช้ในการรับจดทะเบียน การกำหนดว่าต้องจดทะเบียนต่อนายทะเบียนจะเป็นข้อจำกัดของผู้ยื่นขอจดทะเบียน แต่ถ้ามีการตัดข้อความดังกล่าวออก จะทำให้เปิดกว้างและสามารถยื่นผ่านระบบออนไลน์ได้ และเห็นด้วยว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีบทบัญญัติอีกหลายมาตราที่กำหนดให้ยื่นจดทะเบียนต่อนายทะเบียน แต่ด้วยข้อจำกัดของคณะกรรมการที่ไม่สามารถแก้ไขเกินหลักการได้ จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องอื่น ๆ ให้มีความสอดคล้องกันได้

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

^๗ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ร่างมาตรา ๔

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๑๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๑๗ ถ้าข้อความหรือข้อมูลที่จะใช้ในการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาเกิดขึ้นในต่างประเทศ ให้เริ่มนับคํานับระยะเวลาสำหรับการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาชั่วคราว นั้น ตั้งแต่เวลาที่เมื่อคํานับคํานับชั่วคราวข้อความหรือข้อมูลนั้นมาถึงสำนักงานแห่งใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ได้จดทะเบียนไว้นั้นเป็นต้นไป”

มีการการวิสามัญของสงวนความเห็น คือ นายจินตพันธุ์ ทัังสุบุตร ขอสงวนความเห็น โดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม

กรรมาธิการวิสามัญที่สงวนความเห็นอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า การที่คณะกรรมการวิสามัญฯ แก้ไขการนับระยะเวลาจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ โดยให้เริ่มนับระยะเวลาการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาตั้งแต่ข้อความหรือข้อมูลนั้นมาถึงสำนักงานแห่งใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท จะมีความแตกต่างกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสอง ที่บัญญัติไว้ว่า “ถ้ากำหนดระยะเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปี มิให้ในวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน เว้นแต่จะเริ่มการในวันนั้นเองตั้งแต่วันที่ถือได้ว่าเป็นเวลาเริ่มต้นทำการงานกันตามประเพณี” ดังนั้น การแก้ไขของคณะกรรมการวิสามัญฯ จะสร้างความสับสนให้ผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย จึงเห็นควรให้คงไว้ตามร่างเดิม

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า การที่คณะกรรมการวิสามัญฯ แก้ไข โดยเพิ่มข้อความว่า “หรือข้อมูลที่จะใช้ในการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาเกิดขึ้นในต่างประเทศ” นั้น ขอให้คณะกรรมการวิสามัญฯ ชี้แจงว่าข้อมูลที่ต้องนำมาเปิดเผยดังกล่าวมีข้อมูลใดบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดเผยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะกรรมการวิสามัญตอบชี้แจง สรุปสาระสำคัญได้ว่า คณะกรรมการวิสามัญฯ แก้ไขโดยเพิ่มคำว่า “ข้อมูล” เพราะเห็นว่ามีความหมายที่ครอบคลุมมากขึ้นกว่าเดิมที่มีเพียงคำว่า “ข้อความ” ซึ่งเมื่อแปลกฎหมายเป็นภาษาอังกฤษแล้วจะทำให้มีความหมายแคบเกินไป ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ และการแก้ไขดังกล่าวจะทำให้กฎหมายฉบับนี้มีความเป็นสากลมากขึ้น ส่วนข้อมูลที่ต้องนำมาประกาศจะประกอบด้วยข้อมูลใดบ้างนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะเป็นผู้ประกาศกำหนดต่อไป สำหรับการนับระยะเวลานั้น ในแต่ละข้อมูลที่ส่งมาจะมีการกำหนดกรอบระยะเวลา ซึ่งเป็นรายละเอียด

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการวิสามัญ

ร่างมาตรา ๕

มีการแก้ไข

คณะกรรมการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๒๐/๑ ให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงที่มีอำนาจออกกฏกระทรวงกำหนด สด หรือ ยศวันต์ค่าธรรมเนียมที่ออกตามมาตรา ๑๐๑๘ และมาตรา ๑๐๒๐

กฏกระทรวงตามวรรคหนึ่ง สะกักหนดค่าธรรมเนียมให้แต่ต่งวงตันตมสูปนษบตวส หักสุทธธรรมที่ได้”

มีคณะกรรมการวิสามัญขอสงวนความเห็น คือ นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร นายดิเรก บุญแท้ และนายจิตรกร ว่องเขตกร ขอสงวนความเห็น โดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม

กรรมการวิสามัญที่สงวนความเห็นอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า การยกเลิกมาตรา ๑๐๒๐/๑ จะทำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไม่มีอำนาจในการลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนที่ออกตามมาตรา ๑๐๑๘ และมาตรา ๑๐๒๐ ได้ เพราะอำนาจในการลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม จำเป็นต้องมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้งเท่านั้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบคือ ปัจจุบันกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ดำเนินการให้มีการออกกฏกระทรวงลดและยกเว้นค่าธรรมเนียมโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐๒๐/๑ จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

(๑) กฏกระทรวง กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ลดอัตราค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งความในข้อ ๔ กำหนดว่า “ให้ลดอัตราค่าธรรมเนียมตามข้อ ๓ (๑) (การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน) (๒) (การจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิบริษัทจำกัด) (๓) (การจดทะเบียนบริษัทจำกัด) (๔) (การจดทะเบียนควบ) (๕) (การจดทะเบียนการแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน หรือห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นบริษัทจำกัด) และ (๖) (การจดทะเบียนดังต่อไปนี้ รายการใดรายการหนึ่ง หรือหลายรายการ ได้แก่ จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงผู้เป็นหุ้นส่วนหรือเปลี่ยนแปลงการลงทุนของผู้เป็นหุ้นส่วน การจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิก่อนหรือหลังจดทะเบียนบริษัทจำกัด การจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของบริษัทจำกัด การจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมกรรมการ การจดทะเบียนเพิ่มทุนหรือลดทุนบริษัทจำกัด

การจดทะเบียนเลิกห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัดหรือการจดทะเบียนเรื่องอื่น ๆ) ลงร้อยละ ๕๐ แก่ห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัดที่ยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านระบบจดทะเบียนนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖” และข้อ ๕ กำหนดว่า “ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมตามข้อ ๓ (๘) (การตรวจเอกสาร) (๙) (การขอสำเนาหรือขอให้ถ่ายเอกสาร พร้อมทั้งคำรับรอง รวมทั้งสำเนาเอกสารพร้อมทั้งคำรับรองที่ออกตามหมายเรียกของศาล) (๑๐) (การขอหนังสือรับรองข้อความในทะเบียน รวมทั้งหนังสือรับรองที่ออกตามหมายเรียกของศาล) (๑๑) (การถ่ายข้อมูลที่จัดทำจากระบบคอมพิวเตอร์ค่าบริการ ค่าบันทึกข้อมูลซึ่งมีความยาวของทะเบียนไม่เกินสองร้อยอักษร และในกรณีที่ทะเบียนมีความยาวมากกว่าสองร้อยอักษร) และ (๑๒) (การเชื่อมโยงข้อมูลจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ขอข้อมูล) แก่หน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ซึ่งปัจจุบันนี้มีหน่วยงานของรัฐเชื่อมโยงข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวนทั้งสิ้น ๑๕๑ หน่วยงาน ซึ่งมีความสำคัญมาก ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบมาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชนโดยไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้แก่ประชาชน ดังนั้น หากกระทรวงพาณิชย์ไม่สามารถยกเว้นค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ดังกล่าวจะเกิดความยุ่งยากและไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานในการเชื่อมโยงข้อมูลส่งผลให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกและย้อนกลับไปสร้างภาระที่ไม่จำเป็นในการเรียกสำเนาเอกสารที่หน่วยงานราชการออกให้แก่ประชาชนด้วย

(๒) กฎกระทรวงลดอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัดในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒ กำหนดว่า “ให้ลดอัตราค่าธรรมเนียมในกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ลดอัตราค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนและบริษัท จำกัด พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงกึ่งหนึ่ง สำหรับห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัดที่มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัด นราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสงขลาเฉพาะในท้องที่อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอ นาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย และจังหวัดสตูล ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖” เพื่อดึงดูดให้มีการลงทุน และมีการจดทะเบียนในพื้นที่ดังกล่าว หากมีการยกเลิก มาตรการ ๑๐๒๑/๑ จะมีผลกระทบในเรื่องนี้

ดังนั้น เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจในการลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าว จึงควรคงไว้ตามร่างเดิม

คณะกรรมการการวิสามัญตอบชี้แจง สรุปสาระสำคัญได้ว่า เดิม ประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ มาตรา ๑๐๑๘ และมาตรา ๑๐๒๐ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์สามารถกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม รวมถึงการลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมได้อยู่แล้ว แต่ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีมาตรา ๑๐๒๐/๑ เพิ่มเติมขึ้นมา จึงเป็นสร้างกลไกซ้อนขึ้นมาอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่ต้องคงมาตรา ๑๐๒๐/๑ และการยกเลิกมาตราดังกล่าว ไม่กระทบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ในการกำหนด การยกเว้นหรือการลดค่าธรรมเนียม ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๑๘ และมาตรา ๑๐๒๐ แต่อย่างใด

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการการวิสามัญ

ร่างมาตรา ๘

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๐๑๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่าง ๆ ของบริษัท ทั้งนี้ ฮสศกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ด้วยก็ได้”

มีการวิสามัญของสงวนความเห็น คือ นายชิตติพงษ์ ศรีแสน ขอสงวนความเห็นโดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๐๑๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่าง ๆ ของบริษัท ทั้งนี้ ฮสสให้กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ด้วยก็ได้”

กรรมวิธีการวิสามัญที่สงวนความเห็นอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า เดิม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๐๘ บัญญัติไว้ว่า “กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมตั้งบริษัทนั้นคือ

(๑) ทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่าง ๆ ของบริษัท ทั้งนี้ อาจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาขอยุติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ด้วยก็ได้

ฯลฯ

จากบทบัญญัติดังกล่าว หมายความว่า บริษัทจะทำหรือไม่ทำก็ได้ เพราะกฎหมายใช้คำว่า “พึง” ซึ่งหากบริษัทไม่ทำความตกลงเรื่องข้อบังคับไว้ก็สามารถนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแทนได้ แต่ในกรณีที่บริษัทมีการทำความตกลงตั้งข้อบังคับในเรื่องดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นนิติบุคคลนั้นตลอดไป และข้อบังคับของบริษัทนั้นอาจมีรายละเอียดเป็นการยกเว้นบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ได้ เช่น การออกเสียงในที่ประชุม ซึ่งอาจเกิดปัญหาที่ทำให้บริษัทไม่สามารถหาเสียงข้างมากได้ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาในอนาคตอันจะทำให้บริษัทไม่สามารถดำเนินกิจการได้ จึงต้องระบุให้ชัดเจนว่าให้บริษัทกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาขอยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ด้วย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า การที่คณะกรรมการวิสามัญแก้ไข โดยตัดคำว่า “อาจ” และเพิ่มคำว่า “ควร” แทนนั้น ไม่ทำให้กฎหมายมีความชัดเจนขึ้น เพราะบริษัทสามารถใช้ดุลพินิจว่าจะทำหรือไม่ก็ได้

คณะกรรมการวิสามัญตอบชี้แจง สรุปสาระสำคัญได้ว่า ในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยเฉพาะหลักการข้อ ๕ ที่กำหนดไว้ว่า “(๕) แก้ไขเพิ่มเติมให้ที่ประชุมตั้งบริษัทอาจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาขอยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ในข้อบังคับของบริษัทด้วยก็ได้” จากหลักการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เป็นการกำหนดให้บริษัทใช้ดุลพินิจ ไม่ใช่บังคับให้ต้องกระทำ ดังนั้น การแก้ไขของคณะกรรมการวิสามัญจึงเป็นไปตามหลักการดังกล่าว ส่วนการตัดคำว่า “อาจ” และเพิ่มคำว่า “ควร” นั้น เพราะต้องการเพิ่มความเข้มข้นในการบังคับใช้กฎหมายและเป็นการแนะนำบริษัทต่าง ๆ ว่า หากมีการทำความตกลงตั้งข้อบังคับก็ควรกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาขอยุติหรือไม่สามารถลงมติไว้ด้วย

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการวิสามัญ

ร่างมาตรา ๙

มีการแก้ไข

คณะกรรมการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๒๘ ในใบหุ้้นทุก ๆ ใบให้กรรมการอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อ
เป็นสำคัญและประทับตราของบริษัทถ้าหตุหตุ” ”

มีกรรมาธิการวิสามัญขอสงวนความเห็น คือ นายจ่านงค์ ไชยมงคล ขอสงวนความเห็น
โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง
การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน
พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๒๘ ในใบหุ้้นทุก ๆ ใบให้กรรมการอย่างน้อยหนึ่งคนผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อ
เป็นสำคัญและประทับตราของบริษัทถ้าหตุหตุ” ”

กรรมาธิการวิสามัญที่สงวนความเห็นอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า ปกติตามข้อบังคับ
ของบริษัทจะมีการกำหนดกรรมการมีผู้อำนาจไว้ กรรมการทุกคนในบริษัทอาจมีอำนาจไม่เหมือนกัน
แต่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้กรรมการคนหนึ่งซึ่งจะเป็นกรรมการที่มีอำนาจลงลายมือชื่อหรือ
ไม่มีอำนาจก็ได้สามารถลงลายมือชื่อในใบหุ้้นและมีอำนาจประทับตราบริษัทด้วย ซึ่งจะส่งผลทำให้
การกระทำดังกล่าวผูกพันบริษัทและขัดต่อหลักการสำคัญที่ผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล
ต้องเป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัทเท่านั้น มิใช่กรรมการคนใดก็ได้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า ใบหุ้้นมีมูลค่าในตัวเอง
จึงเป็นเอกสารที่สำคัญและจำเป็นต้องมีการลงลายมือชื่อกำกับ การที่คณะกรรมการวิสามัญแก้ไข
โดยตัด ข้อความว่า “เป็นสำคัญ” จึงขอให้ชี้แจงว่ามีเหตุผลอย่างไร และเห็นควรให้คงไว้ตามร่างเดิม
เพราะชัดเจนดีอยู่แล้ว

คณะกรรมการวิสามัญตอบชี้แจง สรุปสาระสำคัญได้ว่า ใบหุ้้นนั้นแสดงถึงสิทธิความ
เป็นเจ้าของบริษัท ซึ่งผู้ถือหุ้้นถือเป็นบุคคลภายในของบริษัทและเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในบริษัทด้วย
ดังนั้น การลงลายมือชื่อในใบหุ้้นของกรรมการที่มีอำนาจหรือไม่มีอำนาจก็ตามย่อมไม่ได้แตกต่างกัน
และการที่กรรมการลงลายมือชื่อในใบหุ้้นไม่ใช่การกระทำที่มีผลเป็นการผูกพันต่อบุคคลภายนอกอันจะต้อง
กระทำโดยกรรมการผู้มีอำนาจเท่านั้น ประกอบกับการประทับตราจะต้องใช้ตราประทับซึ่งได้จดทะเบียน
ไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าอยู่แล้ว ส่วนการตัดข้อความว่า “เป็นสำคัญ” ออกนั้น ไม่มีผลกระทบกับ
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ และมีความเห็นว่าการลงลายมือชื่อในเอกสารใด ๆ ก็ตาม
ย่อมมีความสำคัญทั้งสิ้น การคงข้อความดังกล่าวไว้จะทำให้เกิดการตีความว่าการลงลายมือชื่อ
ในเอกสารในกรณีอื่น ๆ ไม่สำคัญ ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหาการตีความ คณะกรรมาธิการวิสามัญ
จึงมีมติให้ตัดข้อความดังกล่าว

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการวิสามัญ

ร่างมาตรา ๑๐

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการเลือกตั้งแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๕๘ นอกจากจะมีข้อบังคับของบริษัทไว้เป็นอย่างอื่น กรรมการมีอำนาจ ตั้งพรรคชนวนตามบทบัญญัติไว้ในเจ็ดมาตราต่อไปนี้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ร่างมาตรา ๑๑

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการเลือกตั้งแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๖๒/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๑๑๖๒/๑ การประชุมกรรมการอาจดำเนินการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งทำให้โดยกรรมการไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวในที่ประชุมก็ได้ เว้นแต่ข้อบังคับของบริษัทจะกำหนดห้ามไว้

การประชุมกรรมการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีศตวรรษ เศรษฐกิจไซเบอร์ที่กำหนดในศตวรรษที่ ๒๑ ว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

“ให้ถือว่ากรรมการซึ่งใช้การติดต่อสื่อสารตามวรรคหนึ่งได้เข้าร่วมประชุมกรรมการ และให้นับเป็นองค์ประชุมและมีสิทธิออกเสียงในการประชุมด้วย”

มีการแก้ไขของสงวนความเห็น คือ นายทิวา ลี้จากภัย ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๖๒/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๑๑๖๒/๑ การประชุมกรรมการอาจดำเนินการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งทำให้กรรมการไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวในที่ประชุมก็ได้ เว้นแต่ข้อบังคับของบริษัทจะกำหนดห้ามไว้

การประชุมกรรมการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีศตวรรษ เศรษฐกิจไซเบอร์ที่กำหนดในศตวรรษที่ ๒๑ ว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

“ให้ถือว่ากรรมการซึ่งใช้การติดต่อสื่อสารตามวรรคหนึ่งได้เข้าร่วมประชุมกรรมการ และให้นับเป็นองค์ประชุมและมีสิทธิออกเสียงในการประชุมด้วย”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ร่างมาตรา ๑๒

มีการแก้ไข

คณะกรรมการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๗๕ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันด้วย หากเป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้กระทำการดั่งต่อไปนี้ กล่าว ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน”

มีคณะกรรมการวิสามัญขอสงวนความเห็น ดังนี้

(๑) นายเกียรติ สิทธิอมร ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๗๕ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาให้หนังสือพิมพ์แห่งท้องที่และ/หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามที่ได้ตกลงกันไว้อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันด้วย หากเป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้กระทำการดั่งต่อไปนี้ กล่าว ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน”

(๒) นายปรีดี เจริญศิลป์ ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๗๕ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งครั้งหรือในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันด้วย หากเป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้กระทำการดั่งต่อไปนี้ กล่าว ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน”

(๓) นายจ่านงค์ ไชยมงคล ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๗๕ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาให้หนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันด้วย หากเป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้กระทำการดังต่อไปนี้ กล่าว ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน”

กรรมาธิการวิสามัญที่สงวนความเห็นอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า การกำหนดวิธีการส่งคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถส่งคำบอกกล่าวโดยวิธีอื่น ๆ ได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้น การกำหนดวิธีการส่งคำบอกกล่าวจึงควรกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า ปัจจุบันการพัฒนาเทคโนโลยีมีความก้าวหน้า การกำหนดให้มีการส่งคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับทำให้กฎหมายไม่มีความทันสมัย ใช้บังคับไม่ได้ มีปัญหาในทางปฏิบัติเกิดความไม่สะดวกและไม่เอื้ออำนวยในการประกอบธุรกิจ

คณะกรรมการวิสามัญตอบชี้แจง สรุปสาระสำคัญได้ว่า เดิม การส่งคำบอกกล่าวทุกบริษัทต้องส่งคำบอกกล่าวทางไปรษณีย์ตอบรับ และบริษัทมีหุ้นชนิดที่ออกให้แก่ผู้ถือจะต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ด้วย ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แก้ไขให้ทุกบริษัทสามารถส่งคำบอกกล่าวโดยทางไปรษณีย์ตอบรับ เว้นแต่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ ทั้งนี้ เพื่อลดขั้นตอนอันเป็นภาระของประชาชน นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ๒๒ มีบทบัญญัติอีกหลายมาตราที่บัญญัติเกี่ยวกับวิธีการบอกกล่าวไว้ ซึ่งเป็นบทบัญญัติลักษณะทำนองเดียวกันคือให้ส่งคำบอกกล่าวโดยทางไปรษณีย์ตอบรับ ประกอบกับหลักการประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ข้อ (๘) กำหนดไว้ว่า “แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นโดยให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้น...” ทำให้คณะกรรมการวิสามัญไม่สามารถแก้ไขร่างมาตรา ๑๑๗๕ ให้ส่งคำบอกกล่าวโดยวิธีการอื่น ๆ เพราะจะไม่เป็นไปตามหลักการดังกล่าว

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการสงวนความเห็นของกรรมาธิการวิสามัญเสียงข้างน้อย (นายปรีดี เจริญศิลป์ กรรมาธิการผู้สงวนความเห็น)

ร่างมาตรา ๑๓

มีการแก้ไข

คณะกรรมการกิจการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๗๘ ในการประชุมใหญ่ต้อง ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้น เข้าร่วมประชุมกันสองคนหรือน้อยกว่าสองคนหรือผู้ถือหุ้นคนหนึ่งได้ตั้งและมีจำนวนหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่แห่งทุนของบริษัทหรือหุ้นหนึ่งร้อยหุ้นซึ่งจะบริษัทหรือสหกรณ์สามารถลงมติในเรื่องใดเหต ุ ได้ไม่”

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า กรรมการมีการแก้ไข การเข้าร่วมประชุมใหญ่ของบริษัท โดยกำหนดให้ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมกันไม่น้อยกว่าสองคน ในกรณีที่บริษัทมีกรรมการผู้ถือหุ้นแค่คนเดียวจึงไม่สามารถมอบฉันทะ ให้ผู้ถือหุ้นคนอื่นเข้าร่วมประชุมได้ และอาจทำให้เกิดปัญหากับบริษัทเล็ก ๆ

คณะกรรมการกิจการวิสามัญตอบชี้แจง สรุปสาระสำคัญได้ว่า เดิมการประชุมใหญ่ ผู้ถือหุ้น ที่มีจำนวนหุ้นเกินกว่า ๑ ใน ๔ ก็จะใช้อำนาจกำหนดมติของที่ประชุมได้ ซึ่งสร้างความไม่ยุติธรรม ให้ผู้ถือหุ้นคนอื่น ๆ จึงมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อมิให้มีการกำหนดแต่เพียงจำนวนหุ้น หนึ่งในสี่เท่านั้น และคณะกรรมการกิจการวิสามัญก็ได้แก้ไขของค้ประชุมใหญ่ให้มีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะ จากผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมกันไม่น้อยกว่าสองคนด้วย ทั้งนี้ เพื่อปกป้องสิทธิของผู้ถือหุ้นทั้งหมด

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการกิจการวิสามัญ

ร่างมาตรา ๑๗

มีการแก้ไข

คณะกรรมการกิจการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกชื่อส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดซ้ำกัน และความในมาตรา ๑๒๓๘ มาตรา ๑๒๓๙ มาตรา ๑๒๔๐ มาตรา ๑๒๔๑ มาตรา ๑๒๔๒ และมาตรา ๑๒๔๓ ของหมวด ๔ ในลักษณะ ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ส่วนที่ ๙

การควบรวมบริษัทจำกัดซ้ำกัน

“มาตรา ๑๒๓๘ ยันบริษัทจำกัดนั้นจะควบรวมเข้ากันได้ เว้นแต่จะเห็นชอบโดยผู้มติพิเศษ

บริษัทตั้งแต่สองบริษัทขึ้นไป จะควบรวมหรือซื้อหุ้นในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ได้

(๑) ควบรวมกันโดยเหตุเป็นบริษัทขึ้นใหม่ และบริษัทที่มาควบรวมกันต่างหมดสภาพสหการเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “สหบริษัท”

(๒) ผนวกรวมกันโดยบริษัทหนึ่งบริษัทใดยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล และบริษัทอื่นที่ผนวกรวมกันหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “ผนวกรวมบริษัท”

มาตรา ๑๒๓๙ มติพิเศษซึ่งวินิจฉัยให้ควบรวมบริษัทจำกัดซื้อหุ้นนั้น บริษัทต้องนำไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับตั้งแต่วันลงมติ

มาตรา ๑๒๓๙/๑ เมื่อมีมติพิเศษให้ควบรวมบริษัทซื้อหุ้นแล้ว แต่มีผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมคัดค้านการควบรวมบริษัทซื้อหุ้น บริษัทต้องจัดให้มีผู้ซื้อหุ้นของผู้ถือหุ้นดังกล่าวในราคาที่ตกลงกัน หรือในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ให้ใช้ราคาตามที่มีผู้ประเมินราคาเป็นผู้กำหนด ถ้าผู้ถือหุ้นนั้นไม่ยอมขายภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับคำเสนอขอซื้อ ให้บริษัทดำเนินการควบรวมบริษัทซื้อหุ้นต่อไปได้ และให้ถือว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าวนั้นเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ควบรวมหรือซื้อหุ้น

การแต่งตั้งผู้ประเมินราคาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒๔๐ เมื่อมีมติพิเศษให้ควบรวมบริษัทซื้อหุ้นแล้ว บริษัทต้องมีหนังสือแจ้งบอกกล่าวมติดังกล่าวภายในสิบสี่วันนับตั้งแต่วันที่ลงมติไปยังเจ้าหน้าที่ของบริษัทตามรายชื่อที่ปรากฏในบัญชีของบริษัท ณ วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ควบรวมบริษัทซื้อหุ้นโดยกำหนดเวลาให้ส่งคำคัดค้านภายในหนึ่งเดือนนับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งบอกกล่าวมตินั้น และให้บริษัทโฆษณามติผ่านทางหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนั้นด้วย

ถ้ามีการคัดค้าน บริษัทจะควบรวมหรือซื้อหุ้นมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว

มาตรา ๑๒๔๐/๑ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๒๓๙ และมาตรา ๑๒๔๐ แล้ว ให้กรรมการบริษัทที่จะควบรวมหรือซื้อหุ้นเรียกประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทนั้น ๆ ให้มาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อของบริษัทที่ควบรวมหรือซื้อหุ้น โดยจะใช้ชื่อใหม่หรือจะใช้ชื่อเดิมของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบรวมหรือซื้อหุ้นก็ได้

(๒) วัตถุประสงค์ของบริษัทที่ควบรวมหรือซื้อหุ้น

(๓) ทุนเรือนหุ้นของบริษัทที่ควบรวมหรือซื้อหุ้น โดยจะต้องมีทุนเรือนหุ้นไม่น้อยกว่าทุนเรือนหุ้นของบริษัทเดิมอันมาควบรวมหรือซื้อหุ้น

(๔) จัดสรรหุ้นของบริษัทที่ควบรวมหรือซื้อหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ มิให้นำมาตรา ๑๒๒๒ มาใช้บังคับ

- (๕) หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทที่ควบรวมเข้าด้วยกัน
- (๖) ข้อบังคับของบริษัทที่ควบรวมเข้าด้วยกัน
- (๗) เลือกตั้งกรรมการบริษัทที่ควบรวมเข้าด้วยกัน
- (๘) เลือกตั้งผู้สอบบัญชีบริษัทที่ควบรวมเข้าด้วยกัน
- (๙) เรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นในการควบรวมบริษัทเข้าด้วยกัน ถ้าหากมี

ทั้งนี้ต้องดำเนินการประชุมให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่วันที่บริษัทใดบริษัทหนึ่งได้ลงมติให้ควบรวมเข้าด้วยกันเป็นรายหลังสุด เว้นแต่ที่ประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑ ให้ขยายเวลาออกไป แต่เมื่อรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๑๒๔๐/๒ ในการประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันตามมาตรา ๑๒๔๐/๑ ให้ประชุมในที่ซึ่งเป็นที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบรวมเข้าด้วยกันหรือในจังหวัดที่ใกล้เคียงที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบรวมเข้าด้วยกัน โดย

(๑) ต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมดของแต่ละบริษัทที่จะควบรวมเข้ากันมาประชุมจึงจะเป็นองค์ประชุม

(๒) ให้ผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมเลือกผู้ถือหุ้นคนหนึ่งเป็นประธาน

(๓) การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมตาม (๑) เว้นแต่จะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๒๔๐/๓ คณะกรรมการบริษัทเดิมต้องส่งมอบกิจการ ทรัพย์สิน บัญชี เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ของบริษัทให้แก่คณะกรรมการบริษัทที่ควบรวมเข้าด้วยกันแล้วภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑

มาตรา ๑๒๔๑ คณะกรรมการบริษัทที่ควบรวมเข้าด้วยกันต้องขอจดทะเบียนการควบรวมบริษัทเข้าด้วยกันพร้อมกับยื่นหนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับที่ที่ประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑ ได้อนุมัติแล้วต่อนายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑

มาตรา ๑๒๔๒ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการควบรวมบริษัทเข้าด้วยกันแล้วให้นายทะเบียนหมายเหตุไว้ในทะเบียน ดังนี้

(๑) ในกรณีที่ควบรวมเข้ากันเป็นบริษัทเข้าด้วยกันขึ้นใหม่ ให้หมายเหตุว่าบริษัทเข้าด้วยกันเดิมที่ควบรวมเข้ากันนั้นหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล

(๒) ในกรณีที่ควบรวมเข้ากันโดยมีบริษัทใดบริษัทหนึ่งยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล ให้หมายเหตุว่าบริษัทอื่นที่ควบรวมเข้ากันนั้นหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๑๒๔๓ บริษัทที่ควบรวมเข้าด้วยกันนี้ย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบบรรดามีอยู่แก่บริษัทเดิมอันได้มาควบรวมเข้าด้วยกันนั้นทั้งสิ้น”

มีคณะกรรมการวิสามัญขอสงวนความเห็น ดังนี้

(๑) นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร ขอสงวนความเห็น โดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม

(๒) นายจำนงค์ ไชยมงคล ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๒๔๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๔๐ เมื่อมีมติพิเศษให้ควบรวมบริษัทเข้าด้วยกันแล้ว บริษัทต้องมีหนังสือแจ้งมติดังกล่าวไปยังเจ้าหน้าที่ของบริษัทภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้มีมติไปรษณีย์หรือหนังสือที่ส่งมาโดยผู้ถือหุ้นหรือผู้ถือหุ้นซึ่งมีอำนาจควบคุมบริษัทแล้วโดยกำหนดเวลาให้ส่งคำคัดค้านต่อตราในหนังสือสนทนาระหว่างวันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติดังกล่าว และให้บริษัทโฆษณาตามดินนันทางหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับด้วย หากเจ้าหน้าที่จะคัดค้านให้คัดค้านภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือหรือประกาศการแจ้งมติดังนั้น

ถ้ามีตราเจ้าหน้าที่รายใดคัดค้าน บริษัทจะควบรวมเข้ากันมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้นแล้ว”

กรรมการวิสามัญที่สงวนความเห็นอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(๑) การควบรวมบริษัทมี ๒ ลักษณะ คือ การควบรวมบริษัทที่ทำให้เกิดบริษัทใหม่กับการควบรวมบริษัทที่บริษัทใดบริษัทหนึ่งยังคงมีสถานะเหลืออยู่เพียงบริษัทเดียว ซึ่งปัจจุบันในการประกอบธุรกิจมีการควบรวมบริษัทกันอยู่แล้ว ภาคเอกชนมีการดำเนินการกันมานานแล้ว การแก้ไขกฎหมายฉบับนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางที่ภาคเอกชนดำเนินการอยู่แล้วเท่านั้น โดยในร่างมาตรา ๑๒๓๘ เดิม ก่อนที่คณะกรรมการวิสามัญแก้ไขใช้คำต่างกันคือ “ควบกัน” กับ “ผนวกกัน” เพื่อแยกลักษณะของการควบรวมบริษัททั้ง ๒ ลักษณะดังกล่าว แต่คณะกรรมการวิสามัญแก้ไขโดยใช้คำว่า “ควบรวม” เพียงคำเดียว จึงอาจจะสร้างความสับสนให้แก่ภาคประชาชนได้

(๒) มาตรา ๑๒๔๐ กำหนดให้ก่อนการควบรวมบริษัทจะต้องมีการบอกกล่าวเจ้าหน้าที่เฉพาะเจ้าหน้าที่ที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีของบริษัทเท่านั้น จะส่งผลทำให้เจ้าหน้าที่อื่นของบริษัทอาจไม่ทราบถึงการควบรวมบริษัท เพราะตามปกติบัญชีเจ้าหน้าที่บริษัทเป็นเรื่องภายในของบริษัทนั้น ๆ เจ้าหน้าที่ของบริษัทไม่สามารถขอตรวจสอบจากบริษัทได้ ดังนั้น ร่างมาตรา ๑๒๔๐ จึงควรกำหนดให้บอกกล่าว “ไปยังเจ้าหน้าที่ของบริษัท” เท่านั้น

(๓) การคัดค้านการควบรวมบริษัท ตามร่างมาตรา ๑๒๔๐ ที่กำหนดให้บริษัทต้องกำหนดเวลาให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับหนังสือบอกกล่าวส่งคำคัดค้านภายใน ๑ เดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าวนั้น แต่กรณีที่เจ้าหน้าที่รับทราบการควบรวมบริษัทผ่านการประกาศโฆษณาทางหนังสือพิมพ์จะมีระยะเวลาการส่งคำคัดค้านอย่างไร จึงควรเพิ่มข้อความ “หากเจ้าหน้าที่จะคัดค้านให้คัดค้านภายใน ๑ เดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือหรือประกาศการบอกกล่าวมติดังนั้น” เพื่อความชัดเจน

(๔) ตามร่างมาตรา ๑๒๔๐ วรรคสอง ที่กำหนดไว้ว่า ถ้าเจ้าหนี้มีการคัดค้าน บริษัทจะควบรวมนิติได้... นั้น ยังไม่ชัดเจนว่าจะต้องมีเจ้าหนี้ที่คัดค้านจำนวนเท่าใด ดังนั้น จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อความให้มีความชัดเจนว่า ถ้าเจ้าหนี้รายใดคัดค้าน ให้บริษัททำการชำระหนี้ให้เจ้าหนี้รายนั้นก่อนจึงจะสามารถควบรวมนิติได้

คณะกรรมการวิสามัญตอบชี้แจง สรุปลงสาระสำคัญได้ดังนี้

(๑) การเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็เพื่อกระตุ้นการลงทุน จึงพยายามแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในประเทศ ดังนั้น เมื่อมีการประกาศใช้บังคับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายแล้วจะต้องมีการแปลเป็นภาษาอังกฤษอย่างแน่นอน คณะกรรมการวิสามัญจึงแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒๓๘ ให้ใช้คำว่า “ควบรวมนิติ” เพียงคำเดียว เพราะเมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วจะไม่เกิดความสับสน นักลงทุนต่างชาติเข้าใจได้ง่าย ประกอบกับการกำหนดให้ใช้คำว่า “ควบรวมนิติ” ก็ไม่ทำให้ผลในทางกฎหมายเสียไป และสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดซึ่งใช้คำว่า “ควบรวมนิติ” เช่นกัน

(๒) ส่วนประเด็นเรื่องการแจ้งเจ้าหนี้ที่ให้ทราบการควบรวมนิติตามร่างมาตรา ๑๒๔๐ นั้น ตามปกติในทางปฏิบัติบริษัทต่าง ๆ จะต้องมีการตรวจสอบทางธุรกิจ คือ จะมีการตรวจบัญชีที่ปรากฏกันให้ชัดเจนเสียก่อน เจ้าหนี้ของบริษัทไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้ทางด้านสินค้าหรือเจ้าหนี้ทางการเงิน จึงย่อมปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อเจ้าหนี้ทั้งหมดอยู่แล้ว ดังนั้น คณะกรรมการวิสามัญจึงขอยืนยันว่า เจ้าหนี้จะได้รับทราบการควบรวมนิติทุกคน

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการวิสามัญ

ร่างมาตรา ๑๙

มีการแก้ไข

คณะกรรมการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิไว้ก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อสิ้นระยะเวลาตั้งแต่วันที่มิตรสสทหะเขยยนหนังสือบริคณห์สนธิตั้งสสทหะเขยยนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว มิตรสสทหะเขยยนหนังสือบริคณห์สนธิตั้งสสทหะเขยยนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว แต่ยังมีได้จดทะเบียนบริษัท ให้สามารถดำเนินการจดทะเบียนบริษัทได้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีให้นำมาตรา ๑๐๙๙ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับการจดทะเบียนบริษัทภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าว”

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปราย สรุปสาระสำคัญได้ว่า การกำหนดให้หนังสือบริคณห์สนธิมีอายุเพียง ๓ ปี แต่ผู้ที่ยื่นขอจดทะเบียนไว้แล้วก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สามารถดำเนินการจดทะเบียนบริษัทได้ภายใน ๑๘๐ วันนั้น มีความหมายอย่างไร

คณะกรรมการการวิสามัญตอบชี้แจง สรุปสาระสำคัญได้ว่า ร่างมาตรา ๑๙ เป็นบทเฉพาะกาลเติมหนังสือบริคณห์สนธิไม่มีอายุ เมื่อมีผู้ยื่นขอจดทะเบียนไว้แล้ว ปรากฏว่าไม่มีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในภายหลัง ชื่อที่มายื่นขอจดทะเบียนไว้ก็ยังคงอยู่ในระบบทำให้ผู้อื่นไม่สามารถนำชื่อเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้น ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๙ จึงกำหนดให้หนังสือบริคณห์สนธิมีอายุ ๓ ปี และคณะกรรมการการวิสามัญได้แก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๙ กำหนดให้เฉพาะกรณีหนังสือบริคณห์สนธิที่ยื่นขอจดทะเบียนไว้แล้วก่อนที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ ให้สามารถดำเนินการจดทะเบียนบริษัทได้ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งหมายความว่า จะไม่นำบทบัญญัติเกี่ยวกับอายุของหนังสือบริคณห์สนธิที่กำหนดให้มีอายุ ๓ ปีมาใช้บังคับกับกรณีนี้

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการการวิสามัญ

ร่างมาตรา ๒๐

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติให้ควบบริษัทก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้จะดำเนินการควบบริษัทต่อไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับก็ได้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการการวิสามัญ

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราจนจบร่างแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๓๒^๕

^๕ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๓๒ กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๑๓๒ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๓๑ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่าขัดแย้งกันอยู่”

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๖. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕
https://lis.parliament.go.th/attach/mod03/mod03_20220315162336.pdf

๗. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=10284&mid=4386

๘. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=10220&mid=4384

๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๒๖ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มี งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๓ เสียง

๔. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการการวิสามัญได้มีข้อเสนอแนะท้ายรายงานของคณะกรรมการการวิสามัญเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ดังนี้

๑. ขอให้คณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและกระทรวงพาณิชย์เร่งกระบวนการปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ หุ่นส่วนและบริษัท เป็นลำดับแรก เพื่อรองรับการดำเนินการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา ๖ เดือน เพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัยสอดคล้องกับการปรับปรุงแก้ไขโดยคณะกรรมการในครั้งนี้

๒. ขอให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ๒๒ ในโอกาสแรก โดยแก้ไขคำว่า “สำนักงานใหญ่” เป็น “สำนักงานใหญ่” ให้ครบทุกมาตราที่เกี่ยวข้อง เพื่อกฎหมายจะได้มีถ้อยคำที่สอดคล้องกันทั้งฉบับ

๓. ในการออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียอย่างรอบด้าน

๔. ในการนำเสนอร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายไปยังสภาผู้แทนราษฎรนั้น กรรมการมีความเห็นว่าหลักการที่เขียนไว้ในร่างกฎหมายมีข้อจำกัดเกินไป ทำให้กรรมการไม่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์และมีความทันสมัยได้

๕. ควรกำหนดให้บุคคลคนเดียวสามารถก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดได้ เช่นเดียวกับกับแนวทางการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันที่เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ และขณะนี้ มีร่างพระราชบัญญัติบริษัทจำกัดคนเดียว พ.ศ. .... อยู่ในชั้นพิจารณาของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งแยกออกไปจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงควรเร่งดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

๖. ตราประทับตามมาตรา ๑๑๒๘ หมายถึง ตราประทับที่จดทะเบียนรับรองความถูกต้องของตราประทับไว้

๗. กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรจัดทำตัวอย่างข้อบังคับที่มีกลไกในการแก้ปัญหาข้อพิพาทให้ผู้มาจดทะเบียนสามารถเลือกใช้ได้ ในการจัดทำตัวอย่างข้อบังคับนี้ ควรมีการหารือกับผู้มีส่วนได้เสียในคดีพิพาทและควรมีข้อเสนอแนะเบื้องต้นว่าข้อบังคับควรมีเงื่อนไขการแก้ปัญหาข้อพิพาทอย่างไรบ้าง

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการวิสามัญ โดยมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๑๖ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มี งดออกเสียง ๒ เสียง และไม่ลงคะแนน ๓ เสียง

ตารางเปรียบเทียบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
กับ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์</p> <p>พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการ จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๐๑๖ การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท การแก้ไขข้อความที่ได้จดทะเบียนไว้ในภายหลัง และการจดทะเบียนอย่างอื่นตามลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท กำหนดให้จดทะเบียน ให้จดทะเบียนต่อ</p>	<p>เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อลดอุปสรรคในการประกอบอาชีพ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้ สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๐๑๖ การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท การแก้ไขข้อความที่ได้จดทะเบียนไว้ในภายหลัง และการจดทะเบียนอย่างอื่นตามลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท ที่กำหนดให้จดทะเบียน ให้จดทะเบียน</p>

<p style="text-align: center;">ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>นายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทตามที่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงประกาศกำหนด</p> <p style="text-align: center;">มาตรา ๑๐๑๗ ถ้าข้อความที่จะจดทะเบียน หรือประกาศโฆษณาเกิดขึ้นในต่างประเทศไซร์ ท่านให้นับกำหนดเวลาสำหรับการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาข้อความนั้น ตั้งแต่เวลาเมื่อคำบอกกล่าวการนั้นมาถึงตำบลที่จดทะเบียนหรือตำบลที่จะประกาศโฆษณานั้นเป็นต้นไป</p> <p style="text-align: center;">มาตรา ๑๐๒๐/๑ ให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงมีอำนาจออกกฎกระทรวงลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมที่ออกตามมาตรา ๑๐๑๘ และมาตรา ๑๐๒๐</p>	<p>ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงประกาศกำหนด”</p> <p style="text-align: center;">มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๑๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p style="text-align: center;">“มาตรา ๑๐๑๗ ถ้าข้อความหรือข้อมูลที่จะใช้ในการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาเกิดขึ้นในต่างประเทศ ให้เริ่มนับระยะเวลาสำหรับการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณา ตั้งแต่เมื่อข้อความหรือข้อมูลนั้นมาถึงสำนักงานแห่งใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท”</p> <p style="text-align: center;">มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๐๘๗ บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สามคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการ และตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้ โดยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ และกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้</p> <p>มาตรา ๑๐๘๘ บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สามคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการ และตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้ โดยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ และกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้</p> <p>มาตรา ๑๐๘๙ หนังสือบริคณห์สนธินั้น ท่านให้ทำเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่าสองฉบับ และให้ลงลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ และลายมือชื่อทั้งปวงนั้นให้มีพยานลงชื่อรับรองด้วยสองคน</p> <p>หนังสือบริคณห์สนธิซึ่งได้ทำนั้น ท่านบังคับให้นำฉบับหนึ่งไปจดทะเบียนและมอบไว้ ณ หอทะเบียนในส่วนพระราชอาณาเขตซึ่งบ่งไว้ว่าจะบอกทะเบียนตั้งสำนักงานของบริษัทนั้น</p>	<p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๘๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๐๘๗ บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้ โดยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ และกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้”</p> <p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๘๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๐๘๘ หนังสือบริคณห์สนธินั้น ให้ทำเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่าสองฉบับ และให้ลงลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ โดยมีพยานลงชื่อรับรองด้วยสองคน และให้นำฉบับหนึ่งไปจดทะเบียน</p> <p>ถ้าการจดทะเบียนบริษัทมิได้ทำภายในสามปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ ให้หนังสือบริคณห์สนธิ นั้นสิ้นผล”</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๑๐๘ กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมตั้งบริษัทนั้น คือ (๑) ทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่าง ๆ ของบริษัท ทั้งนี้ อาจกำหนด วิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติระหว่างกรรมการ หรือผู้ถือหุ้นไว้ด้วยก็ได้</p> <p>มาตรา ๑๑๒๘ ในใบหุ้นทุก ๆ ใบให้กรรมการอย่างน้อยหนึ่งคน ลงลายมือชื่อเป็นสำคัญ</p>	<p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(๑) ทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่าง ๆ ของบริษัท ทั้งนี้ ควรกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่ สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ด้วย”</p> <p>มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๑๒๘ ในใบหุ้นทุก ๆ ใบให้กรรมการอย่างน้อย หนึ่งคนลงลายมือชื่อและประทับตราของบริษัทถ้ามี”</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๑๕๘ นอกจากจะมีข้อบังคับของบริษัทไว้เป็นอย่างอื่น ท่านว่ากรรมการมีอำนาจตั้งพรรณาไว้ในหกมาตราต่อไปนี้</p>	<p>มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๑๕๘ นอกจากจะมีข้อบังคับของบริษัทไว้เป็น อย่างอื่น กรรมการมีอำนาจตามบทบัญญัติในเจ็ดมาตราต่อไปนี้”</p> <p>มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๖๒/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “มาตรา ๑๑๖๒/๑ การประชุมกรรมการอาจดำเนินการ โดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีหนึ่งอย่างใด โดยกรรมการไม่จำเป็นต้อง ปรากฏตัวในที่ประชุมก็ได้ เว้นแต่ข้อบังคับของบริษัทจะกำหนดห้ามไว้ การประชุมกรรมการโดยการติดต่อสื่อสารด้วย เทคโนโลยีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการประชุม ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่ากรรมการซึ่งใช้การติดต่อสื่อสารตามวรรคหนึ่ง ได้เข้าร่วมประชุมกรรมการ และให้นับเป็นองค์ประชุมและมีสิทธิออกเสียง ในการประชุมด้วย”</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๑๗๕ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษ ให้กระทำการตั้งว่านั้นก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน</p> <p>มาตรา ๑๑๗๘ ในการประชุมใหญ่ ถ้าไม่มีผู้ถือหุ้นมาเข้าประชุมรวมกันแทนหุ้นได้ถึงจำนวนหนึ่งในสี่แห่งทุนของบริษัทเป็นอย่างน้อยแล้ว ท่านว่าที่ประชุมอันนั้นจะปรึกษากิจการอันใดหาได้ไม่</p>	<p>มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๑๗๕ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาให้หนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งครั้งหรือในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันด้วย หากเป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้กระทำการดังกล่าว ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน”</p> <p>มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๑๗๘ การประชุมใหญ่ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมกันไม่น้อยกว่าสองคนและมีจำนวนหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่แห่งทุนของบริษัทจึงจะสามารถลงมติในเรื่องใด ๆ ได้”</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๒๐๑ ห้ามมิให้ประกาศอนุญาตเงินปันผล นอกจากโดยมติของที่ประชุมใหญ่</p> <p>กรรมการอาจจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้เป็นครั้งเป็นคราว ในเมื่อปรากฏแก่กรรมการว่าบริษัทมีกำไรสมควรพอที่จะทำเช่นนั้น</p> <p>ห้ามมิให้จ่ายเงินปันผลจากเงินประเภทอื่นนอกจากเงินกำไร ถ้าหากบริษัทขาดทุน ห้ามมิให้จ่ายเงินปันผลจนกว่าจะได้แก้ไขให้หายขาดทุนเช่นนั้น</p> <p>การจ่ายเงินปันผลนั้นให้กระทำภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ แล้วแต่กรณี</p>	<p>มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๐๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“การจ่ายเงินปันผลนั้นให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ แล้วแต่กรณี”</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๒๓๗ นอกจากนี้ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัทจำกัด ด้วยเหตุต่อไปนี้ คือ</p> <p>(๑) ถ้าทำผิดในการยื่นรายงานประชุมตั้งบริษัท หรือทำผิดในการประชุมตั้งบริษัท</p> <p>(๒) ถ้าบริษัทไม่เริ่มทำการภายในปีหนึ่งนับแต่วันจดทะเบียน หรือหยุดทำการถึงปีหนึ่งเต็ม</p> <p>(๓) ถ้าการค้าของบริษัททำไปก็มีแต่ขาดทุนอย่างเดียว และไม่มีทางหวังว่าจะกลับฟื้นตัวได้</p> <p>(๔) ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือไม่ถึงสามคน</p>	<p>มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๑๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(๔) ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือเพียงคนเดียว”</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>(๕) เมื่อมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นเหลือวิสัยที่จะดำรงคงอยู่ต่อไปได้</p> <p>แต่อย่างไรก็ดี ในกรณีทำผิดในการยื่นรายงานประชุมตั้งบริษัทหรือทำผิดในการประชุมตั้งบริษัท ศาลจะสั่งให้ยื่นรายงานประชุมตั้งบริษัทหรือให้มีการประชุมตั้งบริษัทแทนสั่งให้เลิกบริษัทก็ได้ แล้วแต่จะเห็นควร</p> <p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p>มาตรา ๑๒๓๘ อันบริษัทจำกัดนั้นจะควบเข้ากันได้ เว้นแต่จะเป็นไปโดยมติพิเศษ</p>	<p>มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๑๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(๕) เมื่อมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นไม่สามารถที่จะดำรงคงอยู่ต่อไปได้”</p> <p>มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกชื่อส่วนที่ ๙ การควบบริษัท จำกัดเข้ากัน และความในมาตรา ๑๒๓๘ มาตรา ๑๒๓๙ มาตรา ๑๒๔๐ มาตรา ๑๒๔๑ มาตรา ๑๒๔๒ และมาตรา ๑๒๔๓ ของหมวด ๔ ในลักษณะ ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p style="text-align: center;">“ส่วนที่ ๙ การควบรวมบริษัทจำกัด</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p>มาตรา ๑๒๓๘ บริษัทจำกัดจะควบรวมกันได้ โดยใช้มติพิเศษ</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๒๓๙ มติพิเศษซึ่งวินิจฉัยให้ควบบริษัทจำกัดเข้ากันนั้น บริษัทต้องนำไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับตั้งแต่วันลงมติ</p> <p>มาตรา ๑๒๔๐ บริษัทต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ อย่างน้อยหนึ่งคราว และส่งคำบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งบริษัทรู้ว่าเป็น</p>	<p>บริษัทตั้งแต่สองบริษัทขึ้นไป จะควบรวมในลักษณะใด ลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ควบรวมกันโดยเป็นบริษัทขึ้นใหม่ และบริษัท ที่มาควบรวมกันต่างหมดสภาพการเป็นนิติบุคคล</p> <p>(๒) ควบรวมกันโดยบริษัทหนึ่งบริษัทใดยังคงมีสภาพ เป็นนิติบุคคล และบริษัทอื่นที่ควบรวมกันหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล</p> <p>มาตรา ๑๒๓๙ มติพิเศษซึ่งวินิจฉัยให้ควบรวมบริษัท จำกัด บริษัทต้องนำไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับตั้งแต่วันลงมติ</p> <p>มาตรา ๑๒๓๙/๑ เมื่อมีมติพิเศษให้ควบรวมบริษัทแล้ว แต่มีผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมคัดค้านการควบรวมบริษัท บริษัทต้องจัดให้ มีผู้ซื้อหุ้นของผู้ถือหุ้นดังกล่าวในราคาที่ตกลงกัน หรือในกรณีที่ไม่สามารถ ตกลงกันได้ให้ใช้ราคาตามและผู้ประเมินราคาเป็นผู้กำหนด ถ้าผู้ถือหุ้นนั้น ไม่ยอมขายภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่รับคำเสนอขอซื้อ ให้บริษัทดำเนินการ ควบรวมบริษัทต่อไปได้ และให้ถือว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าวนั้นเป็นผู้ถือหุ้น ของบริษัทที่ควบรวม</p> <p>การแต่งตั้งผู้ประเมินราคาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>เจ้าหน้าที่ของบริษัท บอกให้ทราบรายการที่ประสงค์จะควบบริษัทเข้ากัน และขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการควบบริษัทเข้ากันนั้น ส่งคำคัดค้านไปภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บอกกล่าว</p> <p>ถ้าไม่มีใครคัดค้านภายในกำหนดเวลาเช่นนั้น ก็ให้ฟังถือว่า ไม่มีคัดค้าน</p> <p>ถ้าหากมีเจ้าหน้าที่คัดค้าน บริษัทจะจัดการควบเข้ากันได้ จนกว่าจะได้ใช้หนี้หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้น</p>	<p>มาตรา ๑๒๔๐ เมื่อมีมติพิเศษให้ควบรวมบริษัทแล้ว บริษัทต้องมีหนังสือบอกกล่าวมติดังกล่าวภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้มีมติ ไปยังเจ้าหน้าที่ของบริษัทตามรายชื่อที่ปรากฏในบัญชีของบริษัท ณ วันที่ ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ควบรวมบริษัทโดยกำหนดเวลาให้ส่งคำคัดค้าน ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าวมตินั้น และให้บริษัท โฆษณามตินั้นทางหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายภายในกำหนดเวลาสิบวัน นั้นด้วย</p> <p>ถ้ามีการคัดค้าน บริษัทจะควบรวมมิได้จนกว่าจะได้ชำระ หนี้หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว</p> <p>มาตรา ๑๒๔๐/๑ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๒๓๙ และมาตรา ๑๒๔๐ แล้ว ให้กรรมการบริษัทที่จะควบรวมเรียกประชุมผู้ถือหุ้น ของบริษัทนั้น ๆ ให้มาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ชื่อของบริษัทที่ควบรวม โดยจะใช้ชื่อใหม่หรือ จะใช้ชื่อเดิมของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบรวมก็ได้</p> <p>(๒) วัตถุประสงค์ของบริษัทที่ควบรวม</p> <p>(๓) ทุนเรือนหุ้นของบริษัทที่ควบรวม โดยจะต้องมีทุน เรือนหุ้นไม่น้อยกว่าทุนเรือนหุ้นของบริษัทเดิมอันมาควบรวม</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
	<p>(๔) จัดสรรหุ้นของบริษัทที่ควบรวมให้แก่ผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ มีให้นำมาตรา ๑๒๒๒ มาใช้บังคับ</p> <p>(๕) หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทที่ควบรวม</p> <p>(๖) ข้อบังคับของบริษัทที่ควบรวม</p> <p>(๗) เลือกตั้งกรรมการบริษัทที่ควบรวม</p> <p>(๘) เลือกตั้งผู้สอบบัญชีบริษัทที่ควบรวม</p> <p>(๙) เรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นในการควบรวมบริษัท ถ้าหากมี ทั้งนี้ต้องดำเนินการประชุมให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือน นับแต่วันที่บริษัทใดบริษัทหนึ่งได้ลงมติให้ควบรวมเป็นรายหลังสุด เว้นแต่ ที่ประชุมตามมาตรานี้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปแต่เมื่อรวมเวลาทั้งหมดแล้ว ต้องไม่เกินหนึ่งปี</p> <p>มาตรา ๑๒๔๐/๒ ในการประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันตามมาตรา ๑๒๔๐/๑ ให้ประชุมในท้องที่อื่นเป็นที่ตั้งสำนักงาน แห่งใหญ่ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบรวมเข้ากัน หรือในจังหวัด ที่ใกล้เคียงที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัทใดบริษัทหนึ่ง ที่จะควบรวมเข้ากัน โดย</p> <p>(๑) ต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของแต่ละบริษัทที่จะควบรวมเข้ากันมาประชุม จึงจะเป็นองค์ประชุม</p> <p>(๒) ให้ผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมเลือกผู้ถือหุ้นคนหนึ่ง เป็นประธาน</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๒๔๑ บริษัทได้ควบเข้ากันแล้วเมื่อใด ต่างบริษัทต้องนำความไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ควบเข้ากัน และบริษัทจำกัดอันได้ตั้งขึ้นใหม่ด้วยควบเข้ากันนั้น ก็ต้องจดทะเบียนเป็นบริษัทใหม่</p> <p>มาตรา ๑๒๔๒ จำนวนทุนเรือนหุ้นของบริษัทใหม่นั้น ต้องเท่ากับยอดรวมจำนวนทุนเรือนหุ้นของบริษัทเดิมอันมาควบเข้ากัน</p> <p>มาตรา ๑๒๔๓ บริษัทใหม่นี้ย่อมได้ไปทั้งสิทธิและความรับผิดชอบที่มีอยู่แก่บริษัทเดิมอันได้มาควบเข้ากันนั้นทั้งสิ้น</p>	<p>(๓) การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมตาม (๑) เว้นแต่จะตกลงกันเป็นอย่างอื่น</p> <p>มาตรา ๑๒๔๐/๓ คณะกรรมการบริษัทเดิมต้องส่งมอบกิจการ ทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ของบริษัทให้แก่คณะกรรมการบริษัทที่ควบรวมแล้วภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑</p> <p>มาตรา ๑๒๔๑ คณะกรรมการบริษัทที่ควบรวมต้องขอจดทะเบียนการควบรวมบริษัทพร้อมกันยื่นหนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับที่ที่ประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑ ได้อนุมัติแล้วต่อนายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑</p> <p>มาตรา ๑๒๔๒ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการควบรวมบริษัทแล้ว ให้นายทะเบียนหมายเหตุไว้ในทะเบียน ดังนี้</p> <p>(๑) ในกรณีที่ควบรวมกันเป็นบริษัทขึ้นใหม่ ให้หมายเหตุว่าบริษัทเดิมที่ควบรวมกันนั้นหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล</p> <p>(๒) ในกรณีที่ควบรวมกันโดยมีบริษัทใดบริษัทหนึ่งยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล ให้หมายเหตุว่าบริษัทอื่นที่เหลือนั้นหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๒๔๖/๑ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดที่มีผู้เป็นหุ้นส่วนตั้งแต่สามคนขึ้นไปอาจแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดได้ โดยความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนและดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) แจ้งความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนที่จะให้แปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัทจำกัดเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนให้ความยินยอม</p> <p>(๒) ประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และมีหนังสือบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งรู้ว่าเป็นเจ้านี่ของห้างหุ้นส่วนบอกให้ทราบรายการที่ประสงค์จะแปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัท และขอให้เจ้านี่ผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดนั้น ส่งคำคัดค้านไปภายในสามสิบวันนับแต่วันที่บอกกล่าวนั้น</p> <p>ถ้ามีการคัดค้าน ห้างหุ้นส่วนนั้นจะแปรสภาพมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว</p>	<p>มาตรา ๑๒๔๓ บริษัทที่ควบรวมนี้ย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบบรรดามืออยู่แก่บริษัทเดิมอันได้มาควบรวมนั้นทั้งสิ้น</p> <p>มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๔๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๒๔๖/๑ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดอาจแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดได้ โดยความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนและดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) แจ้งความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนที่จะให้แปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัทจำกัดเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนให้ความยินยอม</p> <p>(๒) ประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และมีหนังสือบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งรู้ว่าเป็นเจ้านี่ของห้างหุ้นส่วนบอกให้ทราบรายการที่ประสงค์จะแปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัท และขอให้เจ้านี่ผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดนั้น ส่งคำคัดค้านไปภายในสามสิบวันนับแต่วันที่บอกกล่าวนั้น</p> <p>ถ้ามีการคัดค้าน ห้างหุ้นส่วนนั้นจะแปรสภาพมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว”</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
	<p>มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังมีได้จดทะเบียนบริษัทให้สามารถดำเนินการจดทะเบียนบริษัทได้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีให้นำมาตรา ๑๐๙๙ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการจดทะเบียนบริษัทภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าว</p> <p>มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติให้ควบบริษัทก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จะดำเนินการควบบริษัทต่อไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับก็ได้</p> <p>มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย^๑

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง^๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน โดยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. กระบวนการและขั้นตอนในการรับฟังความคิดเห็น

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท อำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการขอสำเนาเอกสาร การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ การกำหนดระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท)^๓ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ได้ดังนี้

การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (www.dbd.go.th) ผ่านช่องทางโทรสารหมายเลข ๐ ๒๕๔๗ ๔๔๗๒ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dbd.legal@gmail.com ตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยมีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๔ ราย และเห็นด้วยกับหลักการและเหตุผลในการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ โดยมีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

^๑ จัดทำโดย นางสาวกรรณิกา พัศระ วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย

^๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ วรรคสอง บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๗๗ ๓๑๓ ๓๑๓

ก่อนการตรากฎหมายฉบับใด รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๓๑๓

๓๑๓”

^๓ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า “สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕, https://www.dbd.go.th/download/legal_file/Law_draft/Law_sum_hearing_600703.pdf.

ร่างมาตรา ๑๐๑๖^๔ ได้มีการแสดงความคิดเห็นว่า การกำหนดให้สามารถจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแห่งใดก็ได้ จะทำให้เกิดความสะดวกและประหยัดเวลายิ่งขึ้น

ร่างมาตรา ๑๐๒๐/๑^๕ ได้มีการเสนอแนะว่า ควรมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ มาใช้ในการตรวจเอกสารหรือการคัดสำเนาเอกสาร และสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทสามารถออกเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในกรณีของการคัดสำเนาเอกสารแบบรับรองได้ จะทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและเป็นประโยชน์มากกว่าการลดหรือการยกเว้นค่าธรรมเนียม

ร่างมาตรา ๑๐๙๙^๖ ได้มีการแสดงความคิดเห็นว่า ในการกำหนดให้การจดทะเบียนบริษัทจะต้องทำภายในสามปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ มิฉะนั้นหนังสือบริคณห์สนธินั้นจะสิ้นผล เป็นระยะเวลาที่ยาวไป ควรกำหนดระยะเวลาเพียงหนึ่งปีซึ่งน่าจะเพียงพอแล้ว นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการทบทวนเกี่ยวกับเรื่องหนังสือบริคณห์สนธิที่บัญญัติให้ต้องทำเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่าสองฉบับและต้องมีพยานลงลายมือชื่อรับรอง เนื่องจากในทางปฏิบัติการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิทำต้นฉบับไว้เพียงฉบับเดียว และกรณีการลงลายมือชื่อรับรองของพยาน เป็นขั้นตอนที่สร้างความยุ่งยากในการจดทะเบียน

---

^๔ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๖ กำหนดไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๐๑๖ การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท การแก้ไขข้อความที่ได้จดทะเบียนไว้ในภายหลัง และการจดทะเบียนอย่างอื่นตามที่ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัทกำหนดให้จดทะเบียน ให้จดทะเบียนต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงประกาศกำหนด”

^๕ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒๐/๑ กำหนดไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๐๒๐/๑ ให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมที่ออกตาม มาตรา ๑๐๑๘ และมาตรา ๑๐๒๐

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันตามรูปแบบการทำธุรกรรมก็ได้”

^๖ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๙ กำหนดไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๐๙๙ หนังสือบริคณห์สนธินั้น ให้ทำเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่าสองฉบับ และให้ลงลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ โดยมีพยานลงชื่อรับรองด้วยสองคน และให้นำฉบับหนึ่งไปจดทะเบียน

ถ้าการจดทะเบียนบริษัทมิได้ทำภายในสามปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ ให้หนังสือบริคณห์สนธินั้นสิ้นผล”

ร่างมาตรา ๑๑๖๒/๑^๗ ได้มีข้อเสนอแนะว่า ในการประชุมกรรมการ หากมีกรรมการใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อดำเนินการติดต่อสื่อสารจากต่างประเทศ ควรนับเป็นองค์ประชุมด้วย และมีสิทธิออกเสียงในการประชุม ในส่วนของกฎกระทรวงเกี่ยวกับการวางหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประชุมกรรมการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีอย่างใดอย่างหนึ่ง ควรมีความชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความ และควรมีมาตรการที่ผ่อนคลายเป็นพิเศษ เพื่อให้กรรมการบริษัทสามารถจัดการประชุมได้สะดวกขึ้น และทำให้การดำเนินธุรกิจของบริษัทเป็นไปได้อย่างขึ้น

มาตรา ๑๑๗๕^๘ ได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการเพิ่มรูปแบบการส่งหนังสือเชิญประชุมให้สามารถส่งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ได้ และในกระบวนการจดทะเบียนสามารถพิมพ์หนังสือเชิญประชุมนั้นมาเป็นเอกสารแนบในการจดทะเบียนได้ นอกจากนี้ ควรยกระดับหนังสือพิมพ์ให้เป็นระบบมากขึ้น เช่น มีการขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือให้ส่งหนังสือพิมพ์มาที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถรับรู้ประกาศต่าง ๆ เช่น การประชุมผู้ถือหุ้น การประกาศเลิกบริษัท

๒. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ

ส่งผลต่อภาพรวมและบรรยากาศการลงทุน ผู้ประกอบธุรกิจสามารถจัดตั้งธุรกิจได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจมีความคล่องตัว และมีบทบาทของนักลงทุนรายย่อยที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล

ด้านสังคม

ประเทศไทยมีมาตรการคุ้มครองผู้ถือหุ้นที่ดียิ่งขึ้น และเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาดำเนินธุรกิจในรูปแบบบริษัทมากขึ้น ซึ่งเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการประกอบธุรกิจ

---

^๗ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) มาตรา ๑๑ เพิ่มมาตรา ๑๑๖๒/๑ กำหนดไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๑๖๒/๑ การประชุมกรรมการอาจดำเนินการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งทำให้กรรมการไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวในที่ประชุมก็ได้ เว้นแต่ข้อบังคับของบริษัทจะกำหนดห้ามไว้

การประชุมกรรมการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ถือว่ากรรมการซึ่งใช้การติดต่อสื่อสารตามวรรคหนึ่งได้เข้าร่วมประชุมกรรมการ และให้นับเป็นองค์ประชุมและมีสิทธิออกเสียงในการประชุมด้วย”

^๘ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๕ วรรคหนึ่ง กำหนดไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๑๗๕ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันด้วย หากเป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้กระทำการตั้งว่านั้น ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน”

๓. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน
กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้มีการเปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์
ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายผ่านเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (www.dbd.go.th)

๔. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แล้ว

๕. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติ
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง แล้ว

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน
หรือบริษัท อำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการขอสำเนาเอกสาร
การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ การกำหนด
ระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท)

๑. การแก้ไขเพิ่มเติมให้การยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่สำนักงานทะเบียน
หุ้นส่วนบริษัทแห่งใดก็ได้ ทำให้ผู้ขอจดทะเบียนเกิดความสะดวกและประหยัดเวลายิ่งขึ้น

๒. การแก้ไขจำนวนขั้นต่ำของผู้เริ่มก่อการบริษัทจำกัด จากจำนวน ๓ คน เหลือเพียงจำนวน
๒ คน นับเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งนิติบุคคลในรูปแบบบริษัทจำกัดได้ง่ายขึ้น
ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจมีความคล่องตัว อันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม อีกทั้งยังมี
ความสอดคล้องกับกฎหมายของต่างประเทศที่มีแนวโน้มลดจำนวนผู้เริ่มก่อการเพื่อให้การจัดตั้งธุรกิจ
ทำได้ง่ายขึ้น เช่น ประเทศสิงคโปร์ ประเทศสหราชอาณาจักร ที่กำหนดให้มีผู้เริ่มก่อการได้ตั้งแต่ ๑ คน
ขึ้นไป หรือประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอินเดีย และประเทศมาเลเซีย ซึ่งกำหนดให้มีผู้เริ่มก่อการ
ตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป^๑

๓. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจเป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่ภาคเอกชน
ส่งผลให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจมากยิ่งขึ้น

๔. ทำให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการควบรวมกิจการของประเทศไทยมีความทันสมัย เป็นไปในทิศทาง
เดียวกันกับกฎหมายต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐ Delaware) หรือประเทศฝรั่งเศส ได้มี
การบัญญัติให้มีการควบรวมบริษัทได้ในลักษณะการเกิดเป็นบริษัทใหม่ (A+B = C) หรือบริษัทหนึ่งบริษัทใด
สามารถคงสภาพความเป็นนิติบุคคลไว้ และอีกบริษัทหนึ่งสิ้นสภาพความเป็นนิติบุคคล (A+B = A หรือ B)^๒

๕. เป็นการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน
ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น สร้างมาตรฐานในการประกอบธุรกิจให้มี
ความเป็นสากล และยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม

^๑ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, “บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน
หรือบริษัท อำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการขอสำเนาเอกสาร การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการ
และตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ การกำหนดระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท.”

^๒ เรื่องเดียวกัน.

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน
หรือบริษัท อำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการขอสำเนาเอกสาร
การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ
การกำหนดระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการฉบับนี้ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงาน
เลขาธิการวุฒิสภา ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการเป็นหนังสือจาก
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยมีนางสาวกรรณิกา พัศระ วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้ตั้งประเด็นหัวข้อการขอสัมภาษณ์
เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียน
ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท อำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการขอสำเนา
เอกสาร การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ
การกำหนดระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท)

สำนักกฎหมาย : ขอทราบถึงเหตุผล ความจำเป็น หรือความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่น
ขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท อำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน
และการขอสำเนาเอกสาร การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุม
กรรมการ การกำหนดระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท)

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒
หุ้นส่วนและบริษัท มีบทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ไม่เอื้อต่อการ
นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน และสร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังเป็น
อุปสรรคต่อการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และส่งผลต่อการประเมินจัดอันดับ
เรื่องความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Doing Business)* ของธนาคารโลกด้วย จึงควรมีการแก้ไข
เพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าห้างหุ้นส่วน
และบริษัทสามารถยื่นขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทได้สะดวกขึ้น
โดยเป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนดได้ การแก้ไขจำนวนขั้นต่ำของผู้เริ่มก่อการ
บริษัทจำกัด จาก ๓ คน เป็น ๒ คน การกำหนดระยะเวลาการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจำกัด หรือการเพิ่มเติม
หลักการเกี่ยวกับการควบรวมบริษัทที่เดิมมีได้เฉพาะกรณีที่บริษัทเดิมจะสิ้นสภาพไปและเกิดบริษัทใหม่
ขึ้นมาเท่านั้น (A+B = C) โดยแก้ไขกฎหมายให้ควบรวมกันในลักษณะเกิดเป็นบริษัทใหม่ (A+B = C)

* ธนาคารโลกได้ประกาศยกเลิกการจัดทำรายงาน Doing Business เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔,
<https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/966897>.

หรือบริษัทหนึ่งบริษัทใดคงอยู่ได้และอีกบริษัทหนึ่งสิ้นสภาพไป (A+B = A หรือ B) รวมถึงกำหนดให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุมกรรมการได้ เพื่อสร้างความมั่นใจและเพิ่มทางเลือกให้แก่ภาคเอกชนว่าสามารถดำเนินการประชุมกรรมการบริษัทด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อีกวิธีหนึ่งนอกจากการเข้าร่วมประชุม ณ สถานที่จัดประชุมเพียงวิธีเดียว

ทั้งนี้ เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในส่วนที่เกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผลและการควมรวมบริษัทเข้ากันแล้ว ก็ควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการกำหนดความผิดเกี่ยวกับหุ้นส่วนจดทะเบียน หุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ เพื่อให้การกำหนดความผิดและบทกำหนดโทษสอดคล้องกับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วย

สำนักกฎหมาย : การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการในการจัดตั้งบริษัทเหลือเพียง ๒ คน ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร และเหตุใดจึงไม่มีการกำหนดผู้เริ่มก่อการในการจัดตั้งบริษัทให้เหลือเพียง ๑ คน และในต่างประเทศมีการกำหนดเรื่องนี้ไว้อย่างไรบ้าง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ดำเนินการศึกษาเบื้องต้น พบว่า ปัจจุบันกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจมีแนวโน้มลดจำนวนผู้เริ่มก่อการเพื่อให้การจัดตั้งธุรกิจทำได้ง่ายขึ้น เช่น ประเทศสิงคโปร์ ประเทศสหราชอาณาจักร ที่กำหนดให้มีผู้เริ่มก่อการได้ตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไป หรือประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอินเดีย และประเทศมาเลเซีย ซึ่งกำหนดให้มีผู้เริ่มก่อการตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป จึงเป็นที่มาของการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อลดจำนวนผู้เริ่มก่อการลงเหลือจำนวน ๒ คน ประกอบกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้เสนอร่างพระราชบัญญัติบริษัทจำกัด คนเดียว พ.ศ. .... ซึ่งเป็นการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบใหม่ โดยมีผู้เริ่มก่อการ (ผู้ถือหุ้น) คนเดียวได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของกฎหมายในต่างประเทศแล้ว ทั้งนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะเป็นการเพิ่มความคล่องตัวในการจัดตั้งบริษัทจำกัด และเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งนิติบุคคลในรูปแบบบริษัทจำกัดได้ง่ายขึ้น อันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

สำนักกฎหมาย : ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในกรณีที่มีการแสดงความคิดเห็นให้ลดระยะเวลาการสิ้นผลของหนังสือบริคณห์สนธิหากมิได้จดทะเบียนบริษัทให้เหลือเพียง ๑ ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน เนื่องจากเห็นว่ากำหนดระยะเวลา ๓ ปีนั้น ยังนานเกินไป

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : เดิมกฎหมายไม่ได้มีการบัญญัติถึงผลของหนังสือบริคณห์สนธิที่จดทะเบียนไว้แล้ว แต่ไม่ได้ดำเนินการจัดตั้งบริษัทจำกัดไว้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงได้เสนอให้แก้ไขมาตรา ๑๐๕๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อกำหนดให้หนังสือบริคณห์สนธิที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว แต่ไม่ได้ดำเนินการจัดตั้งบริษัทจำกัดภายในระยะเวลาที่กำหนดนั้นสิ้นผลไป ซึ่งระยะเวลา ๓ ปี เป็นระยะเวลาที่ได้มีการพิจารณาแล้วว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม โดยสอดคล้องกับการดำเนินการกรณีบริษัทจำกัดจะถูกชดเชยด้วยเหตุผลที่มีได้ทำการค้าหรือประกอบกิจการแล้ว หากบริษัทดังกล่าวไม่ดำเนินการส่งงบการเงิน ๓ ปีติดต่อกัน

สำนักกฎหมาย : การกำหนดให้ในการประชุมกรรมการบริษัทอาจดำเนินการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีอย่างหนึ่งอย่างใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงนั้น ปัจจุบัน กระทรวงพาณิชย์มีการเตรียมความพร้อมในเรื่องดังกล่าวอย่างไร และมีความสอดคล้องกับพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ และพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ หรือไม่ อย่างไร

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : ปัจจุบันการประชุมกรรมการบริษัทสามารถดำเนินการประชุมด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อยู่แล้ว โดยอาศัยพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ และพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ การดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นการสร้างความมั่นใจและเพิ่มทางเลือกให้แก่ภาคเอกชนที่สามารถดำเนินการประชุมกรรมการบริษัทด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อีกวิธีหนึ่งนอกจากการเข้าร่วมประชุม ณ สถานที่จัดประชุมเพียงวิธีเดียว

สำนักกฎหมาย : ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกรณีที่มีการเสนอให้ในการประชุมกรรมการหากมีกรรมการใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อดำเนินการติดต่อสื่อสารจากต่างประเทศ ควรนับเป็นองค์ประชุม และมีสิทธิออกเสียงในการประชุม

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : ปัจจุบันกฎหมายไม่ได้จำกัดเครื่องมือหรือเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารจากต่างประเทศเกี่ยวกับกรณีการดำเนินการประชุมกรรมการบริษัทแต่อย่างใด หากการประชุมดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไข วิธีการ และมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด ย่อมสามารถเป็นองค์ประชุม และมีสิทธิออกเสียงในการประชุมได้ อีกทั้งพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก็ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องนี้

สำนักกฎหมาย : การกำหนดหลักการเกี่ยวกับการผนวกบริษัท โดยกำหนดให้บริษัทหนึ่งบริษัทใดยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล และบริษัทอื่นที่ถูกผนวกหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร และสอดคล้องกับแนวทางของประเทศใดบ้าง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับการควบรวมของบริษัท จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐ Delaware) หรือประเทศฝรั่งเศส ได้มีการบัญญัติให้มีการควบรวมบริษัทได้ในลักษณะการเกิดเป็นบริษัทใหม่ (A+B = C) หรือบริษัทหนึ่งบริษัทใดสามารถคงสภาพความเป็นนิติบุคคลไว้ และอีกบริษัทหนึ่งสิ้นสภาพความเป็นนิติบุคคล (A+B = A หรือ B) ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายไทยในปัจจุบัน มีเฉพาะกรณีการเกิดเป็นบริษัทใหม่เท่านั้น การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายครั้งนี้ จึงเป็นการแก้ไขกฎหมายให้มีความทันสมัย เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกฎหมายในต่างประเทศ และสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน ส่งผลดีต่อภาพลักษณ์และเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

สำนักกฎหมาย : ขอทราบหลักเกณฑ์การจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Doing Business) ของธนาคารโลกว่ามีหลักเกณฑ์อย่างไรบ้าง และในปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในอันดับใด

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : หลักเกณฑ์การพิจารณาความยากง่ายในการประกอบธุรกิจแต่ละด้านของธนาคารโลกประกอบด้วย ๔ ปัจจัย ได้แก่

- ๑) ความง่ายในการดำเนินการ (Easier) เป็นการชี้วัดเรื่องขั้นตอนในการดำเนินธุรกิจ
- ๒) ความรวดเร็วในการดำเนินการ (Faster) เป็นการชี้วัดเรื่องระยะเวลาการดำเนินการ
- ๓) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่ำ (Cheaper) เป็นการชี้วัดเรื่องค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมในการดำเนินธุรกิจ

๔) กฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เอื้อต่อการดำเนินการ (Smarter regulations) เป็นการชี้วัดเรื่องกฎหมาย กฎ และระเบียบ ที่สนับสนุนการดำเนินธุรกิจ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) เป็นผู้รับผิดชอบหลักในด้านการเริ่มต้นธุรกิจ (Starting a business)

ทั้งนี้ ประเทศไทยได้รับการจัดอยู่ในอันดับที่ ๒๑ (อันดับรวม) และด้านการเริ่มต้นธุรกิจอยู่ในอันดับที่ ๔๗ (ข้อมูลประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓)

สำนักกฎหมาย : การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ถือเป็นการยกระดับการแข่งขันของประเทศอย่างไร และมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของธนาคารโลกในการจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Doing Business) อย่างไร

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคธุรกิจทั้งในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้สามารถเริ่มต้นธุรกิจได้ง่ายมากขึ้น โดยลดจำนวนผู้เริ่มก่อการขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด รวมไปถึงการคุ้มครองนักลงทุนรายย่อย โดยกำหนดกรอบระยะเวลาการจ่ายเงินปันผลของบริษัทให้ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทั้งนี้ การปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวจะสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การพิจารณาความยากง่ายในการประกอบธุรกิจของธนาคารโลก ทั้ง ๔ ปัจจัย ได้แก่

- ๑) ความง่ายในการดำเนินการ (Easier)
  - ๒) ความรวดเร็วในการดำเนินการ (Faster)
  - ๓) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่ำ (Cheaper)
  - ๔) กฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เอื้อต่อการดำเนินการประกอบธุรกิจ (Smarter regulations)
- นอกจากนี้ ยังเป็นการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น สร้างมาตรฐานในการประกอบธุรกิจให้มีความเป็นสากล รวมทั้งส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ และยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม

สำนักกฎหมาย : ขอให้สรุปประโยชน์หรือข้อดีที่จะเกิดขึ้นในภาพรวมจากการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สามารถสรุปประโยชน์หรือข้อดีที่จะเกิดขึ้นได้ ดังต่อไปนี้

๑) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจ เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีถือว่ามีความสำคัญต่อภาคธุรกิจ ส่งผลให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจมากยิ่งขึ้น

๒) ลดภาระค่าใช้จ่ายของภาคธุรกิจที่ไม่จำเป็นในการดำเนินการทางธุรกิจได้

๓) เสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ทั้งในด้านจำนวนผู้เริ่มก่อการในการจัดตั้งบริษัทจำกัดที่มีจำนวนน้อยลง ย่อมก่อให้เกิดความสะดวกมากขึ้น และด้านการจ่ายเงินปันผลที่เป็นไปตามมาตรฐานสากลในเรื่องการคุ้มครองนักลงทุนรายย่อย โดยปัจจัยเหล่านี้ก่อให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถของภาคธุรกิจ โดยส่งผลดีต่อประเทศในภาพรวม เกิดความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจ โดยเพิ่มเติมหลักการการควบรวมบริษัทให้เป็นทางเลือกให้แก่ภาคธุรกิจซึ่งเดิมมีข้อจำกัดเพียงการควบบริษัทเท่านั้น เป็นให้สามารถดำเนินการผนวกบริษัทได้อีกวิธีหนึ่ง ทำให้เกิดความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน

การควบรวมกิจการตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ*

สภาพเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน เป็นระบบเศรษฐกิจแบบเสรีซึ่งมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการแข่งขันกันสูงมากทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ทำให้กิจการบางรายต้องนำเอา กลยุทธ์ในทางธุรกิจบางประการมาใช้เพื่อความอยู่รอดและความก้าวหน้าในธุรกิจของตน ซึ่งกลยุทธ์ ในทางธุรกิจหนึ่งที่เป็นที่นิยม คือ การควบรวมกิจการ ด้วยวัตถุประสงค์ที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นการลดคู่แข่งในตลาด การประหยัดต้นทุนในการทำธุรกิจ หรือเพื่อเป็นการปรับโครงสร้าง ทางการเงิน โดยกิจการที่มาควบรวมเข้าด้วยกันนั้นอาจเป็นคู่แข่งในทางการค้า หรืออาจจะเป็นกิจการอื่น ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการประกอบธุรกิจของตนเอง ถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญประการหนึ่งที่สร้าง ความเติบโตให้แก่องค์กร โดยการควบรวมกิจการในประเทศไทยนั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละ รูปแบบจะมีวิธีการและกฎหมายที่เข้ามาควบคุมทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันออกไป โดยอาจแบ่ง วิธีการควบรวมกิจการออกเป็น ๔ ลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑. การควบรวมกิจการ (Merger)

การรวมกิจการโดย Merger คือ การรวมกิจการวิธีหนึ่งที่กิจการหนึ่งจะกลืนอีกกิจการหนึ่ง (Merged Corporation) คงเหลือไว้เพียงกิจการใดกิจการหนึ่ง มิได้มีบริษัทใหม่เกิดขึ้น ซึ่งกิจการที่คงอยู่ (Surviving Corporation) นั้น ส่วนมากมักจะเป็นเป็นกิจการที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจมากกว่า อีกกิจการ โดยสามารถแสดงภาพได้ตามแผนผัง ดังนี้

บริษัท ก. + บริษัท ข. = บริษัท ก. หรือบริษัท ข.

อย่างไรก็ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในปัจจุบันมิได้กล่าวถึงการรวมบริษัท ในกรณีนี้ไว้

๒. การซื้อกิจการ (Acquisition)

การซื้อกิจการ คือ การที่บริษัทหนึ่งได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือเข้าควบคุมบริษัทอื่นบางส่วน หรือทั้งหมดซึ่งแตกต่างจากการควบรวมธุรกิจ เพราะการเข้าซื้อกิจการไม่จำเป็นต้องเป็นการรวมบริษัท หรือการควบคุมธุรกิจ แต่เป็นการรวมสินทรัพย์ของทุกบริษัทจัดตั้งเป็นบริษัทใหม่ แม้ว่าการเข้าซื้อ กิจการจะมีการเปลี่ยนการเข้าควบคุมโดยสิ้นเชิง แต่บริษัทที่เกี่ยวข้องอาจจะยังคงดำเนินการเป็นอิสระ ซึ่งการควบคุมบริษัทร่วมกันก็เพื่อแสวงหากำไรให้ได้มากที่สุด

* ปิ่นอนงค์ พิฆังคผล, “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบรวมกิจการในการประกอบธุรกิจ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๙), ๔๐-๗๓, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕, <https://bit.ly/3v4du3S>.

๓. การควบรวมกิจการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ (Consolidation/Amalgamation)

การรวมกิจการโดย Consolidation/Amalgamation คือ การรวมเข้ากัน โดยยุบกิจการเดิมทั้งหมด ซึ่งผลของการรวมกิจการดังกล่าวนี้ทำให้เกิดเป็นกิจการใหม่ (Resulting Corporation) ขึ้นมาแทนและกิจการใหม่ได้เข้าครอบครองทรัพย์สินของกิจการเดิม ซึ่งการรวมกิจการลักษณะนี้ได้รับความนิยมนื่องจากกิจการที่ถูกควบคุมจะรู้สึกว่าการของตนถูกรวบงำหรือถูกกลืนเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในอีกกิจการ โดยสามารถแสดงภาพได้ตามแผนผัง ดังนี้

บริษัท ก. + บริษัท ข. = บริษัท ค.

กฎหมายพื้นฐานในการควบบริษัทที่กล่าวมาข้างต้น มีกฎหมายบัญญัติรองรับอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หมวด ๔ ส่วนที่ ๙ มาตรา ๑๒๓๘ ถึงมาตรา ๑๒๔๓ และตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๑๒ มาตรา ๑๔๖ ถึงมาตรา ๑๕๓ นอกจากนี้ อาจเป็นการควบบริษัทจำกัดกับบริษัทมหาชนจำกัดเข้าด้วยกันก็ได้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

(๑) การควบรวมบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นการรวมบริษัทเดิมตั้งแต่ ๒ บริษัทขึ้นไปเข้าเป็นบริษัทที่จดทะเบียนขึ้นใหม่ มีบริษัทเกิดขึ้นและบริษัทเดิมเลิกไป เป็นการรวมกันของบริษัทซึ่งในภาษาอังกฤษเรียกว่า Amalgamation หรือ Consolidation บริษัทใหม่จะดำเนินกิจการของบริษัทเดิมต่อไป โดยรับทรัพย์สินหนี้สิน สิทธิความรับผิดชอบตลอดจนและผู้ถือหุ้นของบริษัทเดิมมาในการนี้ บริษัทใหม่จะให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นของบริษัทเดิมตามส่วนค่าตอบแทน อาจเป็นเงินหรือจัดสรรหุ้นในบริษัทใหม่ให้ หรือให้เป็นหุ้นบางส่วน เป็นเงินหรือหุ้นกึ่งบางส่วนก็ได้ ผู้ถือหุ้นในบริษัทเก่าจะกลายเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทใหม่ต่อไปหากไม่รับหุ้น แต่รับค่าตอบแทนอย่างอื่นก็เท่ากับเป็นการขายหุ้นไป

(๒) การควบบริษัทตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๔๖ ถึงมาตรา ๑๕๓ ได้บัญญัติวิธีการ ขั้นตอน และผลที่เกิดขึ้นจากการควบรวมกิจการไว้ โดยกำหนดรูปแบบของการควบกิจการที่เกิดขึ้นไว้ว่ากิจการที่ควบกันนั้นต้องเลิกไป และต้องตั้งกิจการใหม่ขึ้นมา และกิจการที่ตั้งขึ้นมาใหม่รับไปทั้งทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและหน้าที่ รวมถึงความรับผิดชอบต่าง ๆ ของกิจการที่ได้ทำการควบเข้าหากัน

๔. การควบรวมกิจการที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติรองรับไว้

การควบกิจการของธุรกิจที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะประกอบด้วย การควบธนาคารพาณิชย์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ การควบบริษัทเงินทุนหรือบริษัทหลักทรัพย์ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และการควบบริษัทประกันภัยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ นอกจากนี้ ยังมีการควบรวมกิจการที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นกรณีพิเศษอีกด้วย

การควบรวมกิจการในต่างประเทศ

๑. ประเทศสหรัฐอเมริกา

การควบรวมกิจการในประเทศสหรัฐอเมริกามีรูปแบบและวิธีการที่คล้ายคลึงกับการควบรวมกิจการที่เกิดขึ้นในประเทศไทย โดยอาจแบ่งได้เป็น ๓ รูปแบบ คือ

(๑) การควบกิจการและการรวมกิจการ (Statutory Merger and Consolidation) เป็นการควบรวมกิจการตามขั้นตอนและรูปแบบที่กำหนดไว้ในกฎหมายบริษัทหรือกฎหมายการควบรวมกิจการของแต่ละมลรัฐ โดยทุกมลรัฐต่างมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบรวมกิจการไว้

การควบกิจการ (Merger) ภายใต้กฎหมายของมลรัฐส่วนใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีรูปแบบที่ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ เป็นการรวมตัวกันขององค์กรทางธุรกิจภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมาย ในการควบกิจการนี้องค์กรทางธุรกิจหนึ่งจะถูกกลืนหายไปอยู่ในองค์กรธุรกิจอีกหน่วยหนึ่ง องค์กรทางธุรกิจที่คงอยู่จะเรียกว่า Surviving Corporation และองค์กรทางธุรกิจที่คงอยู่นี้จะเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ธุรกิจ และหนี้สิน ตลอดจนความรับผิดชอบต่าง ๆ ขององค์กรทางธุรกิจที่ถูกกลืน โดยผลของกฎหมาย การควบกิจการนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการขององค์กรธุรกิจทั้งสององค์กรที่จะควบเข้าด้วยกันนั้น และจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถือหุ้นของแต่ละองค์กรด้วย

การรวมกิจการ (Consolidation) มีลักษณะทำนองเดียวกันกับการควบกิจการ กล่าวคือ เป็นการรวมตัวกันขององค์กรทางธุรกิจภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายหุ้นส่วน บริษัทซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการขององค์กรทางธุรกิจทั้งสอง และจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถือหุ้นขององค์กรธุรกิจทั้งสองนั้นด้วย ลักษณะประการสำคัญของการรวมกิจการที่แตกต่างจากการควบกิจการ คือ ในการรวมกิจการนี้องค์กรทางธุรกิจที่รวมกันทั้งสององค์กรจะถูกกลืนหายไปทั้งคู่ และหลังจากการรวมกิจการแล้วจะมีองค์กรทางธุรกิจใหม่เกิดขึ้นแทนที่ ซึ่งองค์กรธุรกิจองค์กรใหม่นี้จะมีสถานะเป็นทายาทในการรับทรัพย์สิน ธุรกิจ หนี้สิน ตลอดจนความรับผิดชอบต่าง ๆ ขององค์กรธุรกิจสององค์กรเดิมที่ถูกกลืนหายไป

(๒) การซื้อทรัพย์สินของกิจการ (Asset Acquisition) การได้มาซึ่งกิจการในรูปแบบการซื้อทรัพย์สินของกิจการนี้ คือ การที่บริษัทผู้ซื้อประสงค์จะได้มาซึ่งกิจการหรือทรัพย์สินของบริษัทผู้ขาย ดังนั้น บริษัทผู้ซื้อจึงเข้าซื้อทรัพย์สินของบริษัทเป้าหมายเพื่อให้ทรัพย์สินและธุรกิจที่ต้องการตกมาเป็นทรัพย์สิน กิจการ และธุรกิจของตน การได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือกิจการนั้น อาจเป็นทรัพย์สินหรือกิจการเพียงบางส่วน ส่วนใหญ่ หรือทั้งหมดของบริษัทผู้ขาย ส่วนค่าตอบแทนของการซื้อทรัพย์สินสามารถตกลงกันได้หลายรูปแบบ เช่น การจ่ายเป็นเงินสด การจ่ายเป็นหุ้นของบริษัทผู้ซื้อ การได้มาซึ่งกิจการในลักษณะนี้ ไม่ทำให้ความรับผิดชอบของบริษัทผู้ขายโอนไปยังบริษัทผู้ซื้อ เว้นแต่จะตกลงกันเป็นพิเศษและปฏิบัติให้ถูกต้องตามรูปแบบที่กฎหมายกำหนด การได้มาซึ่งกิจการในลักษณะนี้นั้น โดยทางเศรษฐศาสตร์แล้ว มีผลเช่นเดียวกับการได้มาซึ่งกิจการโดยการควบรวมกิจการ แต่สิทธิของผู้ถือหุ้นยังคงเป็นเช่นเดิม และโดยทั่วไปแล้วผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้ขายในลักษณะนี้จะไม่มียกเว้นสิทธิบังคับให้บริษัทผู้ขายซื้อหุ้นของผู้ถือหุ้นคืนเช่นเดียวกับการควบรวมกิจการ และไม่มีการกำหนดให้ต้องมีการจดทะเบียนเป็นพิเศษเหมือนการควบรวมกิจการ

(๓) การได้มาซึ่งหุ้นของกิจการ (Stock Acquisition) หมายถึง การที่บริษัทที่ประสงค์จะเข้าครอบงำบริษัทเป้าหมาย ได้หุ้นของบริษัทเป้าหมายนั้นมาเป็นของตนโดยการซื้อหุ้นจากผู้ถือหุ้นของบริษัทเป้าหมาย หรือโดยวิธีอื่นใดที่ทำให้ตนได้มาซึ่งหุ้นของบริษัทเป้าหมาย

๒. ประเทศฝรั่งเศส

การควบรวมกิจการในประเทศฝรั่งเศสอาจแบ่งได้เป็น ๕ รูปแบบ ได้แก่

(๑) การควบกิจการ

การควบกิจการ หมายถึง บริษัทแห่งหนึ่งหรือหลายแห่งอาจโอนสินทรัพย์ของตนให้บริษัทที่ดำรงอยู่แล้วหรือบริษัทใหม่ที่จะจัดตั้งขึ้นได้ด้วยการควบรวมกิจการ การควบกิจการเกิดจากการที่บริษัทสองแห่งขึ้นไปรวมเข้าด้วยกัน โดยการโอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทหนึ่งหรือหลายบริษัทไปให้อีกบริษัทหนึ่งหรือหลายบริษัท ทั้งนี้ การควบรวมกิจการอาจเกิดขึ้นได้ด้วยการรวมบริษัทสองแห่งขึ้นไปเป็นบริษัทแห่งใหม่บริษัทเดียว หรืออาจเกิดขึ้นได้ด้วยการที่บริษัทผู้โอนสินทรัพย์และหนี้สิน (บริษัทผู้ถูกควบ) รวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของบริษัทผู้รับโอน (บริษัทผู้เข้าควบ) เพื่อให้ธุรกรรมมีลักษณะเป็นการควบรวมกิจการผู้ถือหุ้นของกิจการซึ่งโอนสินทรัพย์ต้องได้รับหุ้นจากกิจการที่ได้รับสินทรัพย์

วิธีการควบกิจการที่บริษัทซึ่งถูกควบรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของบริษัทผู้เข้าควบเป็นวิธีการที่แพร่หลายที่สุดโดยมีสาเหตุหลักเนื่องจากบริษัทที่ควบเข้าด้วยกันมีขนาดที่แตกต่างกัน บริษัทที่มีอำนาจมากกว่าจะเข้าควบบริษัทอื่น เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ ในการประกอบกิจการบางอย่างบริษัทต้องก่อตั้งมาแล้วตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เช่น ในกรณีของการประกอบกิจการจัดการอสังหาริมทรัพย์

การควบกิจการแตกต่างไปจากการควบรวมกิจการรูปแบบอื่นและประกอบด้วยสามองค์ประกอบคือ การโอนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทซึ่งถูกควบไปให้แก่บริษัทที่เข้าควบ การเลิกกิจการโดยไม่มีชำระบัญชีของบริษัทที่ถูกควบและการแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ กล่าวคือ หุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ถูกควบจะกลายเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นของบริษัทที่เข้าควบหรือบริษัทใหม่

(๒) การแยกกิจการ

การแยกกิจการจะมีขึ้นเมื่อบริษัทใดบริษัทหนึ่งโอนสินทรัพย์ไปให้บริษัทที่มีอยู่เดิมหรือบริษัทใหม่ สินทรัพย์แต่ละส่วนของบริษัทที่หายไปหลังแยกกิจการอาจเป็นทุนของบริษัทใหม่หรือโอนไปยังบริษัทที่มีอยู่เดิม การแยกกิจการมีความแตกต่างจากการควบกิจการตรงที่ต้องมีบริษัทอย่างน้อย ๒ บริษัทหลังการแยกกิจการ และการแยกกิจการมีความแตกต่างจากการโอนสินทรัพย์บางส่วน เนื่องจากบริษัทที่ถูกแยกกิจการจะไม่มีอยู่อีกต่อไปหลังจากทำการแยกกิจการ ในลักษณะเดียวกับการควบกิจการ การแยกกิจการอาจดำเนินการระหว่างบริษัทที่มีรูปแบบต่างกัน หรือแม้แต่ว่างระหว่างบริษัทในกระบวนการชำระบัญชี

(๓) การโอนสินทรัพย์แต่เพียงบางส่วน

การโอนสินทรัพย์แต่เพียงบางส่วนเป็นการทำธุรกรรมซึ่งบริษัทแห่งหนึ่งโอนสินทรัพย์ให้แก่บริษัทอีกแห่งหนึ่ง (ทั้งบริษัทที่ตั้งขึ้นแล้วหรือบริษัทใหม่) ด้วยสินทรัพย์ส่วนหนึ่งของตน และรับหุ้นซึ่งออกโดยบริษัทที่ได้รับโอนเป็นการแลกเปลี่ยน การโอนสินทรัพย์ดังกล่าวอาจเป็นสินทรัพย์ประเภทเดียวหรือหลายประเภท (หลักทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ หรืออื่น ๆ) หรือสินทรัพย์และหนี้สินที่ติดมากับกิจการที่มุ่งจะทำสำหรับในกรณีหลังนั้น ธุรกรรมดังกล่าวจะเหมือนการควบกิจการหรือการแยกกิจการ ยกเว้นการโอนสินทรัพย์แต่เพียงบางส่วนไม่มีผลเป็นการเลิกกิจการของบริษัทที่โอนสินทรัพย์

การโอนสินทรัพย์แต่เพียงบางส่วนจะใช้สำหรับการปรับโครงสร้างหรือการก่อตั้งกลุ่มบริษัท อนึ่ง การโอนสินทรัพย์แต่เพียงบางส่วนเป็นวิธีการตั้งบริษัทในเครือซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันภัยภายในของกลุ่มซึ่งจะเป็นการก่อตั้งบริษัทในเครือจากแผนกที่มีความเป็นอิสระทางด้านกฎหมายและการเงิน บริษัทที่ประกอบด้วยกิจการหลายประเภทสามารถมอบสินทรัพย์ที่ใช้ในการผลิตของตนได้โดยการโอนให้แก่บริษัทในเครือ และโดยถือครองสินทรัพย์โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในบริษัทในเครือ หรือเพื่อร่วมมือกับบริษัทอื่น กล่าวคือ บริษัทสองบริษัทจะตั้งบริษัทในเครือร่วมกันโดยการโอนกิจการใดกิจการหนึ่งที่บริษัทแต่ละแห่งแยกกันใช้หาประโยชน์ หรือเพื่อส่งต่อกิจการให้แก่คู่แข่ง กล่าวคือ บริษัทที่โอนสินทรัพย์จะมุ่งให้ความสำคัญกับกิจการหลัก และในขณะที่เดียวกันก็มีส่วนร่วมในบริษัทที่ได้รับการโอน

(๔) การได้มาซึ่งสินทรัพย์

ในประเทศฝรั่งเศสการได้มาซึ่งสินทรัพย์มีลักษณะเดียวกับการโอนกิจการ ในการขายกิจการของบริษัท สินทรัพย์และสัญญาบางอย่างถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกิจการที่ถูกโอน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกค้า สินทรัพย์ที่เป็นนามธรรม สินทรัพย์ที่เป็นรูปธรรม สัญญาจ้างงาน สัญญาประกันภัย และการเช่าเพื่อการพาณิชย์ต่าง ๆ) และจะต้องระบุสินทรัพย์อื่นที่จะโอน เช่น อสังหาริมทรัพย์หรือสัญญาอื่นไว้อย่างชัดเจน หากไม่เช่นนั้นจะถือว่าทรัพย์สินดังกล่าวยังเป็นของผู้ขายอยู่ หนี้สินทั้งปวงยังถือว่าเป็นของผู้ขาย

(๕) การได้มาซึ่งหุ้น

Public bid (การเสนอซื้อหลักทรัพย์เป็นการทั่วไป) เป็นวิธีการที่ทำให้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลสามารถประกาศให้ประชาชนทั่วไปทราบว่าตนประสงค์ที่จะซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งการทำ Public bid นี้เป็นอีกวิธีการหนึ่งในการโอนอำนาจการควบคุม กฎระเบียบว่าด้วยการเสนอซื้อหลักทรัพย์เป็นการทั่วไปนั้น ถูกจำแนกตามวัตถุประสงค์ของผู้เสนอซื้อในการซื้อหุ้น กล่าวคือ

๑) การเสนอซื้อหลักทรัพย์เป็นการทั่วไปแบบปกติ ซึ่งจะเป็นกรณีที่ผู้เสนอซื้อหุ้นพยายามที่จะเข้าควบคุมบริษัทที่ออกหุ้นนั้น

๒) การเสนอซื้อแบบง่าย เป็นกรณีที่ผู้เสนอซื้อพยายามที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารทุนของบริษัทอื่นอีกบริษัทหนึ่ง หรือเพื่อซื้อหุ้นในบริษัทของตนกลับคืน

๓) การเสนอซื้อแบบถอนตัว ซึ่งเป็นกรณีที่บริษัทจะต้องปิดกิจการไปโดยสิ้นเชิงหรือเพื่อให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยถอนตัวออกไปได้

ภาคผนวก

- : สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๕๕๘๓
ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
พร้อมสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
- : แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

สำเนา
หนังสือสภาผู้แทนราษฎร
ที่ สผ ๐๐๑๔/๕๕๘๓
ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๑)

วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 4043
วันที่ 30 พ.ค. 2565
เวลา 13:12 น.

ที่ สผ ๐๐๑๘/๕๕๘๓

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๖

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายชวน หลีกภัย)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๓๕๕/๒๔ วันที่ ๓๐/๕/๖๕
เวลา ๑๕-๑๖ ส่ง กษัตริย์
สำนักงานการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๕๐๐ ต่อ ๗๕๒๑

กลุ่มงานยุติธรรม
รับที่ ๕ (๑) ๕๕๕๕
วันที่ ๓๐/๕/๖๕
เวลา ๑๕.๒๖ น.
สำนักงานการประชุม

สารบบ

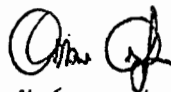
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ว่าที่ ร.ต.ต.

(อาพิชิต์ สุขะนันท์)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ร่าง
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้การยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทสามารถยื่น ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๖ และมาตรา ๑๐๑๗)

(๒) กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนการขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนและบริษัท หรือกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒๐/๑)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๔๗)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้หนังสือบริคณห์สนธิที่จดทะเบียนไว้สิ้นผลลง หากมิได้ดำเนินการจดทะเบียนบริษัทภายในสามปี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๔๙)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมให้ที่ประชุมตั้งบริษัทอาจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ในข้อบังคับของบริษัทด้วยก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐๘ (๑))

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมให้บริษัทที่มีตราประทับต้องประทับตราลงในใบหุ้นด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๒๘ วรรคหนึ่ง)

(๗) กำหนดให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุมกรรมการได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๕๘ และเพิ่มมาตรา ๑๑๖๒/๑)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นโดยให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้น เว้นแต่บริษัทมีหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือที่ต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๕ วรรคหนึ่ง)

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมให้การประชุมใหญ่ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นอย่างน้อยสองคนมาเข้าประชุม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๘)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมให้จ่ายเงินปันผลให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐๑ วรรคสี่)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัทจำกัดด้วยเหตุว่าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือเพียงคนเดียวหรือมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ต่อไปได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๗ (๔) และ (๕))

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน โดยกำหนดให้บริษัทสามารถรวมกันได้ทั้งสองลักษณะ คือ การควบบริษัทและการผนวกบริษัท (แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน)

(๔) .

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นบริษัทจำกัดสอดคล้องกับการตั้งบริษัทจำกัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๔๖/๑)

เหตุผล

โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท มีบทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ ในการปฏิบัติงาน และสร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้าง ศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะการกำหนดจำนวนขั้นต่ำของผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัทจำกัด ไว้สามคน และการไม่กำหนดระยะเวลาการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจำกัด สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ เพื่อขจัดอุปสรรคดังกล่าว รวมทั้งเพิ่มความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจโดยเพิ่มหลักการรวมบริษัทซึ่งเดิม มีแต่การควบบริษัทให้มีการผนวกบริษัท จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๕)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อลดอุปสรรคในการประกอบอาชีพและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้ สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๑๖ การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท การแก้ไขข้อความที่ได้จดทะเบียนไว้ในภายหลัง และการจดทะเบียนอย่างอื่นตามลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท ที่กำหนดให้จดทะเบียนให้จดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงประกาศกำหนด”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๑๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๑๗ ถ้าข้อความหรือข้อมูลที่จะใช้ในการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาเกิดขึ้นในต่างประเทศ ให้เริ่มนับระยะเวลาสำหรับการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณา ตั้งแต่เมื่อข้อความหรือข้อมูลนั้นมาถึงสำนักงานแห่งใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๔๗ บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้โดยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ และกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๔๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๔๙ หนังสือบริคณห์สนธินั้น ให้ทำเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่าสองฉบับ และให้ลงลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ โดยมีพยานลงชื่อรับรองด้วยสองคน และให้นำฉบับหนึ่งไปจดทะเบียน ถ้าการจดทะเบียนบริษัทมิได้ทำภายในสามปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ ให้หนังสือบริคณห์สนธินั้นสิ้นผล”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่าง ๆ ของบริษัท ทั้งนี้ ควรกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ด้วย”

(๗)

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๒๘ ในใบหุ้นทุก ๆ ใบให้กรรมการอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อและประทับตราของบริษัทถ้ามี”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๕๘ นอกจากจะมีข้อบังคับของบริษัทไว้เป็นอย่างอื่น กรรมการมีอำนาจตามบทบัญญัติในเจ็ดมาตราต่อไปนี้”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๖๒/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๑๑๖๒/๑ การประชุมกรรมการอาจดำเนินการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีอย่างหนึ่งอย่างใด โดยกรรมการไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวในที่ประชุมก็ได้ เว้นแต่ข้อบังคับของบริษัทจะกำหนดห้ามไว้

การประชุมกรรมการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ให้ถือว่ากรรมการซึ่งใช้การติดต่อสื่อสารตามวรรคหนึ่งได้เข้าร่วมประชุมกรรมการ และให้นับเป็นองค์ประชุมและมีสิทธิออกเสียงในการประชุมด้วย”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๗๕ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งครั้งหรือในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันด้วย หากเป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้กระทำการดังกล่าว ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๗๘ การประชุมใหญ่ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมกันไม่น้อยกว่าสองคนและมีจำนวนหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่แห่งทุนของบริษัท จึงจะสามารถลงมติในเรื่องใด ๆ ได้”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๐๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การจ่ายเงินปันผลนั้นให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๑๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือเพียงคนเดียว”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๑๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) เมื่อมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นไม่สามารถที่จะดำรงคงอยู่ต่อไปได้”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกข้อส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน และความในมาตรา ๑๒๓๘ มาตรา ๑๒๓๙ มาตรา ๑๒๔๐ มาตรา ๑๒๔๑ มาตรา ๑๒๔๒ และมาตรา ๑๒๔๓ ของหมวด ๔ ในลักษณะ ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ส่วนที่ ๙

การควบรวมบริษัทจำกัด

มาตรา ๑๒๓๘ บริษัทจำกัดจะควบรวมกันได้ โดยใช้มติพิเศษ
บริษัทตั้งแต่สองบริษัทขึ้นไป จะควบรวมในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ควบรวมกันโดยเป็นบริษัทขึ้นใหม่ และบริษัทที่มาควบรวมกันต่างหมดสภาพการเป็น

นิติบุคคล

(๒) ควบรวมกันโดยบริษัทหนึ่งบริษัทใดยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล และบริษัทอื่นที่ควบรวมกันหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๑๒๓๙ มติพิเศษซึ่งวินิจฉัยให้ควบรวมบริษัทจำกัด บริษัทต้องนำไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับตั้งแต่วันลงมติ

มาตรา ๑๒๓๙/๑ เมื่อมีมติพิเศษให้ควบรวมบริษัทแล้ว แต่มีผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมคัดค้านการควบรวมบริษัท บริษัทต้องจัดให้มีผู้ถือหุ้นของผู้ถือหุ้นดังกล่าวในราคาที่ตกลงกัน หรือในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ให้ใช้ราคาตามที่คุณประเมินราคาเป็นผู้กำหนด ถ้าผู้ถือหุ้นนั้นไม่ยอมขายภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับคำเสนอขอซื้อ ให้บริษัทดำเนินการควบรวมบริษัทต่อไปได้ และให้ถือว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าวนั้นเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ควบรวม

การแต่งตั้งผู้ประเมินราคาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒๔๐ เมื่อมีมติพิเศษให้ควบรวมบริษัทแล้ว บริษัทต้องมีหนังสือบอกกล่าวมติดังกล่าวภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้มีมติไปยังเจ้าหน้าที่ของบริษัทตามรายชื่อที่ปรากฏในบัญชีของบริษัท ณ วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ควบรวมบริษัทโดยกำหนดเวลาให้ส่งคำคัดค้านภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าวมตินั้น และให้บริษัทโฆษณามติที่ทางหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนั้นด้วย

ถ้ามีการคัดค้าน บริษัทจะควบรวมมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว

มาตรา ๑๒๔๐/๑ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๒๓๙ และมาตรา ๑๒๔๐ แล้ว ให้กรรมการบริษัทที่จะควบรวมเรียกประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทนั้น ๆ ให้มาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อของบริษัทที่ควบรวม โดยจะใช้ชื่อใหม่หรือจะใช้ชื่อเดิมของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบรวมก็ได้

(๒) วัตถุประสงค์ของบริษัทที่ควบรวม

(๓) ทุนเรือนหุ้นของบริษัทที่ควบรวม โดยจะต้องมีทุนเรือนหุ้นไม่น้อยกว่าทุนเรือนหุ้นของบริษัทเดิมอันมาควบรวม

(๔) จัดสรรหุ้นของบริษัทที่ควบรวมให้แก่ผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ มิให้นำมาตรา ๑๒๒๒ มาใช้บังคับ

(๕) หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทที่ควบรวม

(๖) ข้อบังคับของบริษัทที่ควบรวม

(๗) เลือกตั้งกรรมการบริษัทที่ควบรวม

(๘) เลือกตั้งผู้สอบบัญชีบริษัทที่ควบรวม

(๙) เรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นในการควบรวมบริษัท ถ้าหากมี

ทั้งนี้ต้องดำเนินการประชุมให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่วันที่บริษัทใดบริษัทหนึ่งได้ลงมติให้ควบรวมเป็นรายหลังสุด เว้นแต่ที่ประชุมตามมาตรานี้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปแต่เมื่อรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๑๒๔๐/๒ ในการประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันตามมาตรา ๑๒๔๐/๑ ให้ประชุมในท้องที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบรวมเข้ากัน หรือในจังหวัดที่ใกล้เคียงที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะควบรวมเข้ากัน โดย

(๑) ต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมดของแต่ละบริษัทที่จะควบรวมเข้ากันมาประชุมจึงจะเป็นองค์ประชุม

(๒) ให้ผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมเลือกผู้ถือหุ้นคนหนึ่งเป็นประธาน

(๓) การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมตาม (๑) เว้นแต่จะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๒๔๐/๓ คณะกรรมการบริษัทเดิมต้องส่งมอบกิจการ ทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ของบริษัทให้แก่คณะกรรมการบริษัทที่ควบรวมแล้วภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑

มาตรา ๑๒๔๑ คณะกรรมการบริษัทที่ควบรวมต้องขอจดทะเบียนการควบรวมบริษัทพร้อมด้วยหนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับที่ประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑ ได้อนุมัติแล้วต่อนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมตามมาตรา ๑๒๔๐/๑

มาตรา ๑๒๔๒ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการควบรวมบริษัทแล้ว ให้นายทะเบียนหมายเหตุไว้ในทะเบียน ดังนี้

(๑) ในกรณีที่ควบรวมกันเป็นบริษัทขึ้นใหม่ ให้หมายเหตุว่าบริษัทเดิมที่ควบรวมกันนั้นหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล

(๒) ในกรณีที่ควบรวมกันโดยมีบริษัทใดบริษัทหนึ่งยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล ให้หมายเหตุว่าบริษัทอื่นที่เหลือนั้นหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๑๒๔๓ บริษัทที่ควบรวมนี้ย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบ บรรดาเมื่ออยู่กับบริษัทเดิมอันได้มาควบรวมนั้นทั้งสิ้น”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๔๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒๔๖/๑ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดอาจแปรสภาพเป็นบริษัท จำกัดได้ โดยความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนและดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนที่จะให้แปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัทจำกัด เป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนให้ความยินยอม

(๒) ประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และมีหนังสือบอกกล่าว ไปยังบรรดาผู้ซึ่งรู้ว่าเป็นเจ้าน้ำของห้างหุ้นส่วนบอกให้ทราบรายการที่ประสงค์จะแปรสภาพห้างหุ้นส่วน เป็นบริษัท และขอให้เจ้าน้ำผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดนั้น ส่งคำคัดค้านไป ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่บอกกล่าวนั้น

ถ้ามีการคัดค้าน ห้างหุ้นส่วนนั้นจะแปรสภาพมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้ นั้นแล้ว”

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ แต่ยังมีได้จดทะเบียนบริษัท ให้สามารถดำเนินการจดทะเบียนบริษัทได้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีให้นำมาตรา ๑๐๙๙ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับการจดทะเบียนบริษัทภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ดังกล่าว

(๑๑)

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติให้ควบบริษัทก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จะดำเนินการควบบริษัทต่อไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับก็ได้

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....
ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสาวนงทิพา ของสิริวัฒนกุล)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒

สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท อำนาจกำหนด ถด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการขอสำเนาเอกสาร การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ การกำหนดระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท) และร่างพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท อำนาจกำหนด ถด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการขอสำเนาเอกสาร การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ การกำหนดระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท) และร่างพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ห้างหุ้นส่วนและบริษัท มีบทบัญญัติข้างมาตราไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน และสร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะการกำหนดจำนวนขั้นต่ำของผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัทจำกัดไว้สามคน และการไม่กำหนดระยะเวลาการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจำกัด สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อขจัดอุปสรรคดังกล่าว รวมทั้งเพิ่มความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจโดยเพิ่มหลักการรวมบริษัทซึ่งเดิมมีแต่การควบบริษัทให้มีการผนวกบริษัท จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ เพื่อให้การกำหนดความผิดและบทกำหนดโทษสอดคล้องกับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วย

๒. สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้การยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทสามารถยื่น ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๖ และมาตรา ๑๐๑๗)

(๒) กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนและบริษัท หรือกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒๐/๑)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๔๗)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้หนังสือบริคณห์สนธิที่จดทะเบียนไว้สิ้นผลลง หากมีได้ดำเนินการจดทะเบียนบริษัทภายในสามปี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๔๙)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมให้ที่ประชุมตั้งบริษัทอาจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ในข้อบังคับของบริษัทด้วยก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐๘ (๑))

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมให้บริษัทที่มีตราประทับต้องประทับตราลงในใบหุ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๒๘ วรรคหนึ่ง)

(๗) กำหนดให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุมกรรมการได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๕๘ และเพิ่มมาตรา ๑๑๖๒/๑)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นโดยให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้น เว้นแต่บริษัทมีหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือที่ต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๕ วรรคหนึ่ง)

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมให้การประชุมใหญ่ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นอย่างน้อยสองคนมาเข้าประชุม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๘)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมให้จ่ายเงินปันผลให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐๑ วรรคสี่)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัทจำกัดด้วยเหตุว่าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือเพียงคนเดียวหรือมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ต่อไปได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๗ (๔) และ (๕))

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน โดยกำหนดให้บริษัทสามารถรวมกันได้ในสองลักษณะ คือ การควบบริษัทและการผนวกบริษัท (แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน)

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นบริษัทจำกัดสอดคล้องกับการตั้งบริษัทจำกัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๔๖/๑)

(๑๔) เพิ่มบทเฉพาะกาล เพื่อกำหนดให้ผู้จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิไว้แล้วเกินกว่าสามปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับต้องมาจดทะเบียนบริษัทภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดให้ชัดเจนว่ามติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่ให้ควบบริษัทก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการควบบริษัทต่อไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๙ และร่างมาตรา ๒๐)

(๑๕) เพิ่มมาตราการรักษาการเนื่องจากมีการเพิ่มบทเฉพาะกาลในร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๑)

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อให้การกำหนดความผิดและบทกำหนดโทษสอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๔ และเพิ่มมาตรา ๒๘ (๔))

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๔๙ จะส่งผลให้การประกอบธุรกิจมีความคล่องตัว สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดภาระแก่ประชาชน รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศและสร้างภาพลักษณ์อันดีในการประกอบธุรกิจในประเทศไทย

รายงานการวิเคราะห์
ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
พร้อมสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติ.....แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท อำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการขอสำเนาเอกสาร การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ การกำหนดระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท) และร่างพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย.....กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์.....

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง...ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันอย่างยั่งยืน...

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง... ด้านกฎหมาย (การกำหนดกลไกทางกฎหมายเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ทันต่อการพัฒนาตามกระแสโลกาภิวัตน์)...

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานมีบทบัญญัติบางประการที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง และที่สร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชน รวมถึงส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจในปัจจุบัน ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และยังส่งผลต่อการประเมินจัดอันดับเรื่องความยาก - ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Doing Business) ของธนาคารโลกอีกด้วย เช่น ไม่มีการกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดในหนังสือบริคณห์สนธิ วิธีบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้น การให้ประทับตราในใบหุ้น การกำหนดจำนวนขั้นต่ำของผู้เริ่มก่อการ การกำหนดให้มีระยะเวลาการจ่ายเงินปันผลของบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุม คณะกรรมการ รวมถึงเรื่องการควบบริษัทที่ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาตลาดทุนไทย ซึ่งปัจจุบันการควบบริษัทตามกฎหมายจะทำให้บริษัทเดิมสิ้นสภาพไปและเกิดบริษัทใหม่ขึ้นมาแทนที่ ก่อให้เกิดความไม่สะดวกในทางปฏิบัติกรณีบริษัทประสงค์จะดำเนินกิจการโดยยังคงบริษัทเดิมอยู่ต่อไป เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติรองรับไว้ให้สามารถเลือกได้ว่า เมื่อควบบริษัทเข้ากันแล้วจะเกิดบริษัทที่มีสภาพความเป็นนิติบุคคลใหม่ หรือให้บริษัทหนึ่งบริษัทใดยังคงมีสภาพนิติบุคคลเดิมอยู่ เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงสมควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ เพื่อให้การกำหนดความผิดและบทกำหนดโทษสอดคล้องกับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้นเพื่อให้กฎหมายดังกล่าวมีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และเป็นการขจัดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว จึงต้องแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้การดำเนินงานกิจการค้าในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนและบริษัทมีความชัดเจนและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

๑.๒ เหตุใ้รัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

- เนื่องจากบทบัญญัติที่แก้ไขดังกล่าว กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท ซึ่งเป็นกฎหมายที่บังคับใช้เป็นการทั่วไป โดยมีบทบัญญัติที่กำหนดตั้งแต่การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท การบริหารจัดการบริษัท รวมถึงการคุ้มครองนักลงทุนรายย่อย ดังนั้น จึงต้องแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รักษาการ

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

- เพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน และลดภาระที่ไม่จำเป็นแก่ประชาชน และเพื่อให้การดำเนินงานกิจการค้าในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนและบริษัทมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการประกอบธุรกิจ และส่งผลต่อการประเมินจัดอันดับเรื่องความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Doing Business) ของธนาคารโลก

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

- ปัจจุบันได้มีการใช้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มาแก้ไขปัญหบางประการ เช่น ๑) พระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ (เดิมใช้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๔/๒๕๕๗ เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗) กำหนดให้การประชุมที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องมีการประชุมนอกจากจะดำเนินการตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายแต่ละฉบับแล้ว จะจัดให้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๑๖๒/๑) ๒) คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ แก้ไขประเด็นเกี่ยวกับตราประทับของบริษัท. (ร่างมาตรา ๑๑๒๘)

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาได้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

- กระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) ได้มีการนำกฎหมายของต่างประเทศมาพิจารณาประกอบในการเพิ่มช่องทางการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการ เช่น

๑) กรณีการประชุมคณะกรรมการ ที่มีบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ เช่น ประเทศฝรั่งเศส ได้กำหนดให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุมคณะกรรมการได้

จึงได้มีการเสนอแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มช่องทางให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุมคณะกรรมการได้ เป็นต้น

๒) ประเด็นเกี่ยวกับจำนวนผู้เริ่มก่อการ สืบเนื่องจากในต่างประเทศมีแนวโน้มในการลดจำนวนผู้เริ่มก่อการในการจัดตั้งธุรกิจให้ง่ายขึ้น เช่น ประเทศสิงคโปร์ ประเทศอังกฤษ กำหนดให้มีผู้เริ่มก่อการได้ตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป หรือประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอินเดีย ประเทศมาเลเซีย กำหนดให้มีผู้เริ่มก่อการตั้งแต่สองคนขึ้นไป

กระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) จึงได้นำหลักการดังกล่าวมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับต่างประเทศ และได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติจำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อลดจำนวนผู้เริ่มก่อการลงเหลือสองคน และร่างพระราชบัญญัติบริษัทจำกัดคนเดียว พ.ศ. .... ที่เป็นการจัดตั้งองค์กรธุรกิจรูปแบบใหม่ โดยมีผู้เริ่มก่อการ (ผู้ถือหุ้น) คนเดียวได้ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับบริษัทจำกัดของประเทศมาเลเซีย และอินเดีย

๓) ประเด็นเกี่ยวกับการควบรวมกิจการของบริษัท โดยในกฎหมายต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐ Delaware) หรือประเทศฝรั่งเศส ได้มีการบัญญัติลักษณะของการควบรวมกิจการ ให้สามารถรวมกันได้ในลักษณะเกิดเป็นบริษัทใหม่ ($A+B=C$) หรือบริษัทหนึ่งบริษัทใด ยังคงสภาพความเป็นนิติบุคคลไว้และอีกบริษัทหนึ่งหมดสภาพความเป็นนิติบุคคล ($A+B = A$ หรือ B) ซึ่งแตกต่างจากบทบัญญัติในกฎหมายของประเทศไทยที่กำหนดให้การควบรวมกิจการมีได้ในลักษณะเกิดเป็นบริษัทใหม่เท่านั้น เพื่อให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการควบรวมกิจการของประเทศไทย มีความทันสมัย เป็นไปในทิศทางเดียวกับกฎหมายในต่างประเทศ และสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน จึงได้ปรับปรุงลักษณะของการควบรวมกิจการให้เป็นไปในลักษณะเดียวกับกฎหมายในต่างประเทศ

๔. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น เนื่องจากจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นกฎหมายที่ใช้เป็นการทั่วไปในการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ จึงไม่มีกฎหมายที่มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงมาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

- กฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติให้บริษัทต้องปฏิบัติ เช่น ในกรณีแก้ไขร่างมาตรา ๑๐๙๙ ซึ่งเป็นการลดระยะเวลาให้หนังสือบริคณห์สนธิสิ้นผลหากมิได้จดทะเบียนบริษัท ภายใน ๑๐ ปี เป็น ๓ ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ จึงอาจเป็นการจำกัดระยะเวลาการใช้สิทธิ

ของผู้เริ่มก่อการในการใช้ชื่อบริษัทที่ได้มีการจดทะเบียนไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ หรือในเรื่องการจ่ายเงินปันผล ที่ต้องจ่ายเงินปันผลภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ เป็นต้น

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้อั้ว คุ่มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

- มีการกำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้หนังสือบริคณห์สนธิที่สิ้นผลไปโดยผลของการแก้อั้ว ร่างมาตรา ๑๐๙๙ ยังสามารถนำมาจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทได้ภายใน ๑๘๐ สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และการรวบรวมกิจการให้บริษัทที่มีมติให้ควบบริษัทก่อนพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ สามารถควบบริษัทได้ต่อไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

- จะช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีความคล่องตัว สะดวก และช่วยลดต้นทุนในการดำเนินการทางธุรกิจ และช่วยส่งเสริม ศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้ประเทศ ช่วยแก้อั้วอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ และเพิ่มความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจ อีกทั้งยังช่วยยกระดับการแข่งขันของประเทศ และสอดคล้องกับตัวชี้วัดของธนาคารโลก (World Bank) ซึ่งจะส่งผลดีต่อการประเมินของประเทศไทยในการจัดอันดับความยาก - ง่าย ในการประกอบธุรกิจ (Doing Business) นอกจากนี้ ยังเป็นการช่วยส่งเสริม สนับสนุนการประกอบธุรกิจในรูปบริษัทจำกัดง่ายขึ้น และมีมาตรการให้การคุ้มครองผู้ถือหุ้นมากขึ้นด้วย

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

- พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายทั่วไป ใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจทั่วประเทศอย่างเท่าเทียมกัน โดยกำหนดใช้บังคับตั้งจากวันประกาศราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจเกิดความชัดเจนในวันที่กฎหมายมีผลบังคับใช้และต้องปฏิบัติตาม ทั้งนี้ กรมจะเตรียมการปรับปรุงแก้อั้วระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง ว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจดทะเบียนต่อไป

และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

- เป็นการแก้อั้วปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติที่สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายของภาครัฐ หากแต่จะเป็นการช่วยอำนวยความสะดวก ลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายของภาคเอกชนได้

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

- กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จะมีการชี้แจงคำอธิบายประกอบกฎหมาย สร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับ

ใช้ให้เป็นไปตามกฎหมายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประชุม
เผยแพร่ความรู้ เป็นต้น

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย
ในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวน...-...บาท อัตราค่าจ้างที่ต้องใช้...-...อัตรา อัตราค่าจ้างที่มีอยู่แล้ว...-...อัตรา
อัตราค่าจ้างที่ต้องเพิ่มขึ้น...-...อัตรา

- ใช้อัตราค่าจ้างที่มีอยู่เดิม เนื่องจากเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่
ภาคเอกชน ไม่กระทบต่อการบริหารจัดการของภาครัฐ

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- จะส่งผลกระทบต่อภาพรวมและบรรยากาศของการลงทุนประกอบธุรกิจในประเทศไทยที่
ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถจัดตั้งธุรกิจได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจมีความคล่องตัว และมีบท
คุ้มครองนักลงทุนรายย่อยที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล อย่างไรก็ตาม บริษัทและผู้ประกอบธุรกิจ จะต้อง
มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เช่น ในเรื่องของการ
ต้องจ่ายเงินปันผล เป็นต้น

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

- ประเทศไทยมีมาตรการคุ้มครองผู้ถือหุ้นดียิ่งขึ้น และเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามา
ดำเนินธุรกิจในรูปบริษัทง่ายขึ้น ซึ่งเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และสร้าง
ภาพลักษณ์ที่ดีในการประกอบธุรกิจ

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ.....-ไม่มี-.....

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ.....-ไม่มี-.....

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ

การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

- เนื่องจากเป็นการดำเนินการที่มีผลต่อบุคคลภายนอก และเพื่อให้ผู้ประกอบการมีการ
ประกอบธุรกิจอย่างเป็นมาตรฐานเท่าเทียมกัน และประกอบธุรกิจถูกต้องตามกฎหมาย อันจะส่งผล
ต่อความน่าเชื่อถือต่อนักลงทุนที่ต้องการจะมาลงทุนในประเทศไทย และเป็นการดำเนินการที่ส่งผล
กระทบต่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม ในเรื่องความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจของประเทศได้
รัฐจึงต้องเข้ามากำกับดูแล

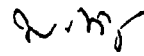
๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ.....-ไม่มี-.....

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา.....-ไม่มี-.....

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง
หรือดำเนินการทางปกครอง.....ไม่มี.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ
และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ .....

(นายทศพล ทังสุบุตร)

อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

๒๖ มกราคม ๒๕๖๔

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ...สำนักกฎหมาย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า...

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ...นางสาวอนงค์รัตน์ เผือกพันธุ์มุข/นางสาวสุชาดา เหล่าพูลสุข...

โทร. .... ๐๒-๕๕๗-๔๔๖๙ - ๗๑.....

อีเมล.....dbd.legal@gmail.com.....

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ตามที่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้จัดเชิญชวนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ได้ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ผ่านทางเว็บไซต์ www.dbd.go.th โดยสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางโทรสารหมายเลข ๐ ๒๕๔๗ ๔๔๗๒ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dbd.legal@gmail.com ตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น

บัดนี้ ได้ครบกำหนดระยะเวลาการเปิดรับฟังความคิดเห็นแล้ว จึงขอสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (www.dbd.go.th) โดยสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางโทรสารหมายเลข ๐ ๒๕๔๗ ๔๔๗๒ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dbd.legal@gmail.com

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นในแต่ละครั้ง

จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

เปิดรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์ ให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็น

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ภายหลังสิ้นสุดการรับฟังความคิดเห็น มีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๔ ราย โดยผู้แสดงความคิดเห็นมีความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังกล่าว เห็นด้วยกับหลักการและเหตุผลในการแก้ไขกฎหมาย โดยมีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

	มาตรา	ความเห็น/ข้อเสนอแนะ
๑.	๑๐๑๖	<u>ความเห็น</u> การแก้ไขมาตรานี้อาจทำให้การจดทะเบียนนั้นสะดวกและประหยัดเวลายิ่งขึ้น หากรัฐมนตรีประกาศระเบียบให้การจดทะเบียนสามารถจดทะเบียนที่สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแห่งใดก็ได้ และสามารถจดทะเบียนผ่านระบบ e - registration โดยทางสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทสามารถส่งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีตราประทับเป็นหลักฐานแห่งการจดทะเบียนได้ ซึ่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๑/๒๕๖๐ ข้อ ๑ ได้แก้ไขแล้ว จึงอาจไม่ต้องแก้ไข
๒.	๑๐๒๐/๑	<u>ข้อเสนอแนะ</u> การลดค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมในบางรายการจะเป็นประโยชน์กับประชาชนบ้าง แต่หากมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ มาใช้กับการตรวจเอกสาร หรือการคัดสำเนาเอกสาร เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และทางสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทก็สามารถออกเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในกรณีของการคัดถ่ายสำเนาเอกสารแบบรับรองได้ จะเกิดความสะดวกรวดเร็ว และเป็นประโยชน์ยิ่งกว่าการลดหรือการยกเว้นค่าธรรมเนียม
๓.	๑๐๔๔	<u>ความเห็น</u> การกำหนดให้การจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิจะสิ้นผลหากไม่จดทะเบียนตั้งบริษัทภายในสามปี เป็นระยะเวลาที่ยาวไป ควรกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีซึ่งเพียงพอแล้วสำหรับการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิโดยมิได้มาจดทะเบียนตั้งบริษัท <u>ข้อเสนอแนะ</u> ควรมีการทบทวนเกี่ยวกับเรื่องหนังสือบริคณห์สนธิ ถึงความจำเป็นต้องบัญญัติให้ต้องทำเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่าสองฉบับและต้องมีพยานลงลายมือชื่อรับรอง เนื่องจากในทางปฏิบัติการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิทำต้นฉบับไว้เพียงฉบับเดียว ส่วนกรณีการลงลายมือชื่อรับรองของพยาน เป็นขั้นตอนที่สร้างความยุ่งยากในการจดทะเบียน
๔.	๑๑๒๘	<u>ความเห็น</u> คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๑/๒๕๖๐ ข้อ ๑ ได้แก้ไขแล้ว จึงอาจไม่ต้องแก้ไข
๕.	๑๑๖๒/๑	<u>ข้อเสนอแนะ</u> ๑. ในการประชุมกรรมการ หากมีกรรมการได้มีการใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อดำเนินการติดต่อสื่อสารจากต่างประเทศ ควรนับกรรมการที่มีการติดต่อสื่อสารจากต่างประเทศเป็นองค์ประชุม และมีสิทธิออกเสียงในการประชุม ๒. กฎกระทรวงที่จะออกมาเพื่อวางหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประชุมกรรมการผ่านติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีตามมาตรา ๑๑๖๒/๑ ควรมีความชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความ และควรมีมาตรการที่ผ่อนคลายเป็นพิเศษ เพื่อให้กรรมการบริษัทสามารถจัดการประชุมได้สะดวกขึ้น และทำให้การดำเนินธุรกิจของบริษัทเป็นไปได้ง่ายขึ้น

	มาตรา	ความเห็น/ข้อเสนอแนะ
๖.	๑๑๗๕	<p>ข้อเสนอแนะ ๑. ควรมีการเพิ่มรูปแบบการส่งหนังสือเชิญประชุมให้สามารถส่งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ได้ และในกระบวนการจดทะเบียนก็สามารถพิมพ์หนังสือเชิญประชุมนั้นมาเป็นเอกสารแนบในการจดทะเบียนได้</p> <p>๒. ควรยกระดับหนังสือพิมพ์ให้เป็นระบบมากขึ้น เช่น มีการขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือให้ส่งหนังสือพิมพ์มาที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถรับรู้ประกาศต่างๆ เช่น การประชุมผู้ถือหุ้น ประกาศเลิกบริษัท เป็นต้น</p>

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

- ไม่มี -

๖. คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

- ไม่มี -

๗. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จะนำผลการรับฟังความคิดเห็นเสนอต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอนต่อไป

Call center 1570 /

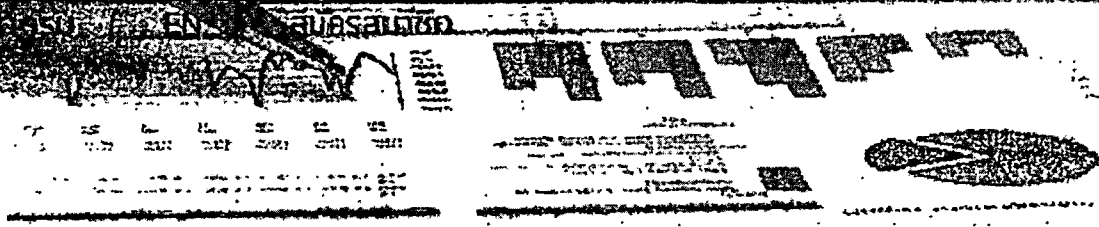
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
Department of Business Development

Navigation menu: ก ก ก / ก ก ก

หน้าแรก บริการออนไลน์ คู่มือทำธุรกิจ กฎหมาย ข่าวสาร

เกี่ยวกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กฎหมาย กฎหมายและระเบียบ

แสดงความคิดเห็นร่างกฎหมาย

○ "รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ (Checklist) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ... (ฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจร่าง) ๑7

○ ขอเชิญร่วมแสดงความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติบริษัทจำกัดคนเดียว พ.ศ. ... (ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา) ระหว่างวันที่ 9 - 30 กันยายน 2563 ๑894

○ ขอเชิญร่วมแสดงความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่...) พ.ศ. ... (ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา) ระหว่างวันที่ 5 ส.ค. 63 - 20 ส.ค. 63 ขยายเวลาถึง วันที่ 31 สิงหาคม 2563 *** ๑254

○ ขอเชิญร่วมแสดงความคิดเห็นร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยกรซื้อหุ้นคืน การ

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ตามที่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้จัดเชิญชนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ได้ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ผ่านทางเว็บไซต์ www.dbd.go.th โดยสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางโทรสารหมายเลข ๐ ๒๕๔๗ ๔๔๗๒ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dbd.legal@gmail.com ตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น

บัดนี้ ได้ครบกำหนดระยะเวลาการเปิดรับฟังความคิดเห็นแล้ว จึงขอสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว ดังนี้

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (www.dbd.go.th) โดยสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางโทรสารหมายเลข ๐ ๒๕๔๗ ๔๔๗๒ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dbd.legal@gmail.com

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นในแต่ละครั้ง

จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

เปิดรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์ ให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็น

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ภายหลังสิ้นสุดการรับฟังความคิดเห็น มีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๑ ราย โดยผู้แสดงความคิดเห็นมีความเห็นต่อร่างทั้ง ๒ ฉบับ ดังนี้

๔.๑ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ....

๑) เห็นด้วยกับหลักการและเหตุผลในการแก้ไขกฎหมาย เนื่องจากเป็นการแก้ไขให้เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจของบริษัทจำกัด

๒) ข้อเสนอแนะ เพื่อให้การแก้ไขกฎหมายสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐที่ประสงค์จะเอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน และตอบสนองความต้องการทางธุรกิจให้สามารถรองรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการประกอบธุรกิจ กระทรวงพาณิชย์อาจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจำกัด ให้สอดคล้องกับหลักการของกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย เช่น การออกใบหุ้น ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ การยกเลิกหมายเลขหุ้น (มาตรา ๑๑๒๘ (๒)) เพื่อรองรับการโอนหุ้นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และการทำนิติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหุ้นในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้บริษัทจำกัดสามารถส่งเอกสารต่างๆ ให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัทในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ เป็นต้น

๔.๒ ร่างพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่...) พ.ศ. ....

๑) ไม่ขัดข้อง เนื่องจากเป็นการปรับปรุงให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๒) ข้อเสนอแนะ -

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

- ไม่มี -

๖. คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

- ไม่มี -

๗. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จะนำผลการรับฟังความคิดเห็นเสนอต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ และประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอนต่อไป

ข้อมูลหลักฐานการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

หน้าแรก บริการออนไลน์ v ผู้จัดทำธุรกิจ v กฎหมาย v วัฒนธรรม v เกี่ยวกับกรม v ติดต่อกรม EN สนับสนุนอีก

๑/๑๕

- รูปผลกรับวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ของร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ของร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- รูปผลกรรับฟังความคิดเห็นที่ร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- รูปผลกรรับฟังความคิดเห็นที่ร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖ และร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ของร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- รูปผลกรรับฟังความคิดเห็นที่ร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- รูปผลกรรับฟังความคิดเห็นที่ร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ของร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖

๒/๑

๑๒๖

- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ของร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- รูปผลกรรับฟังความคิดเห็นที่ร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- รูปผลกรรับฟังความคิดเห็นที่ร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- ขอยื่นร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- รูปผลกรรับฟังความคิดเห็นที่ร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖ และร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖
- ขอยื่นร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการเจริญรัชกาลที่๑๐ พ.ศ. ... ๑๒๖

แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง
ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๓๑)

แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง

ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	มาตราที่ให้อำนาจ	สรุปสาระสำคัญ	แผนการดำเนินการ
กฎกระทรวง				
๑.	กฎกระทรวงลดหรือยกเว้นอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด พ.ศ.	มาตรา ๑๐๒๐/๑	เพื่อลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจดทะเบียน การตรวจเอกสาร การขอใบสำคัญ และการขอคัดถ่ายเอกสารพร้อมคำรับรอง ในกรณีที่เป็น เช่น ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่หน่วยงานภาครัฐที่ขอตรวจเอกสารของนิติบุคคลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นต้น	ภายใน ๓ เดือนนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ประกาศกระทรวงพาณิชย์				
๒.	ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การกำหนดสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท พ.ศ.	มาตรา ๑๐๑๖	เพื่อกำหนดให้การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทจำกัด เช่น การจดทะเบียนจัดตั้ง การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง ให้สามารถยื่นขอจดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทใดก็ได้ เพิ่มเติมจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เห็นว่ามีความพร้อม และสมควรจัดตั้งเพิ่มเติม	ภายใน ๓ เดือนนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓๒)

แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง

ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(เสนอพร้อม พ.ร.บ. กำหนดความผิดฯ)

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	มาตราที่ให้อำนาจ	สรุปสาระสำคัญ	แผนการดำเนินการ
กฎกระทรวง				
๑.	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งผู้ประเมินราคา ตามมาตรา ๑๒๓๙/๑ พ.ศ.	มาตรา ๑๒๓๙/๑	เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งผู้ประเมินราคา เพื่อทำหน้าที่กำหนดราคาค่าหุ้นที่จะซื้อขายกัน ในกรณีการรวมบริษัทแล้ว ไม่สามารถตกลงราคาค่าหุ้นที่จะซื้อขายได้	ภายใน ๓ เดือนนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา